

Gräsmarker i Stockholms Stad

- transektmätning av växter

Jan Bergsten, oktober 2012

Inledning

Under 2007 skedde en inventering av floran i tolv gräsmarker spridda runt om i Stockholms Stads gröna områden. Syftet var att lägga grunden för en kvantitativ uppföljning av hur gräsmarkerna utvecklar sig med avseende på artrikedom och växtdiversitet. Detta är viktigt eftersom man vill kunna se om skötselregimer ger önskad effekt eller ej. Det är också viktigt med långsiktiga data om hur floran i gräsmarkerna ser ut vid en given tidpunkt så man kan visa på långsiktiga förändringar i biodiversiteten när det gäller växter i Stockholms Stad. Inventeringen från 2007 finns att tillgå hos Stockholms Stad. I den presenterades de då utlagda provytorna översiktligt (Uppföljning av flora i gräsmarker - ny metodik, flora och sköselförslag i 12 objekt, Miljöförvaltningen 2007).

Nu 2012, har flera av dessa områden återinventerats för att se hur skötselregimerna har påverkat floran under fem år. Dessutom har ytterligare gräsmarker inkluderats så att mätningarna på sikt kommer att spridas mer jämnt över stadens naturskyddade grönområden.

Inventeringsmetoden fokuserar på hur väl spridda arter växer över större ytor eller fält i företrädesvis öppna miljöer som ej är speciellt kuperade. Ofta är det före detta åkermarker som förvandlats till grönytor. Men ibland är det före detta byggtippar, tomter efter rivna hus och allmänningar med gles skog som omvandlats till gröna gräsbevuxna ytor med tiden.

Metodikerna har varit att regelbundet lägga ut provrutor längs linjer över ytorna (transekter). I praktiken används ett enkelt måttband. Därefter har en kvadratmeter-ram lagts ut med jämna mellanrum. I denna har alla växter utom träd, buskar, gräs eller halvgräs noterats. Det betyder i praktiken att den delen av floran som utgörs av örter har mätts upp. Detta drar ned arbetsinsatsen och höjer säkerheten, eftersom örter är lätta att identifiera. Jag har eftersträvat att lägga ut ca 40 rutor på ca 80 meter lång del av en grönyta. Dvs i praktiken varannan meter.

I undersökningen 2007 har dessa transekt redovisats genom att placera in frekvenserna av de olika arterna i transekten i ett diagram så att den vanligaste arten kommer först och den ovanligaste sist. Detta ger en artfrekvenskurva som är en direkt bild av biodiversiteten av örter i gräsmarken där transekten går fram. Genom att avläsa om kurvan ändrat sig mellan två inventeringstillfällen går det enkelt att se om diversiteten ökat eller minskat. Genom att också se vilka arter som förekommer kan en helhetsbild av situationen erhållas.

Rapporten är ordnad så att de återinventerade transekterna kommer först och de som är nya kommer därefter. Varje område har också fått en kort beskrivning, bedömning av vad som skett med floran samt bevarandestatus efter skötsel mål levererade av Stockholms Stad..

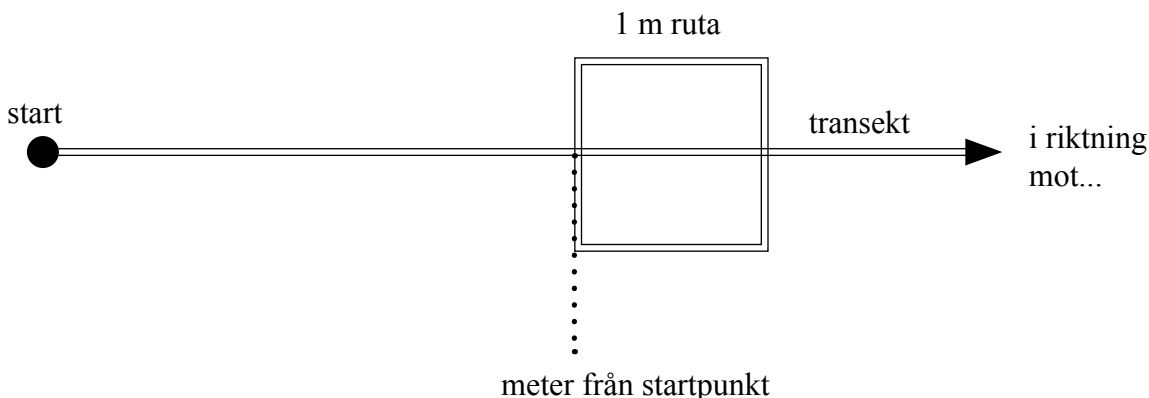
De transekt som återinventerats, och de nya transekterna 2012. Kartan visar läget i kommunen.

Beskrivning av metodik

I varje objekt har en eller två transekt lagts ut. Dessa börjar och slutar vid ett lätt igenkänt landmärke i terrängen. Det kan vara ett markant träd eller sten, som också märkts in på flygbild och anges med GPS-koordinater (RT90), så att de är lätta att återfinna.

Från startpunkten rullas ett måttband ut. Längs detta måttband läggs, i tur och ordning, en rutram med sidan en meter, ut med visst intervall. Vid varje punkt anges hur många meter från startpunkten rutan ligger längs med måttbandet. Intervallet kan vara jämnt eller ojämnt beroende på hur terrängen ser ut. För det mesta är intervallet jämnt eftersom transektet löper genom en likformig gräsmarksmiljö, men ibland kan större hinder i terrängen eller stenpartier orsaka att rutramen läggs ut med en större lucka just över hindret. Rutan läggs så att måttbandet går mitt genom rutan. Meterangivelsen för rutan syftar på rutans bakkant.

Varje gång rutan läggs ut identifieras de växtarter som växer i rutan och antecknas på papper så att en liten kort artlista uppstår för varje utläggning. Alla kärlväxter noteras utom gräs och halvgräs samt träd och buskar. Dessa grupper växer tas ej med eftersom gräsen är svåra att snabbt och säkert artbestämma och träd och buskar därför att de normalt inte utgör en del av fältskiktet. Genom att koncentrera inventeringen till den lättast identifierbara växtgruppen (i praktiken örter), snabbas den upp utan att det för den skull blir svårt att konstatera förbättringar respektive försämringar vad gäller växternas mångfald i gräsmarken. Genom att upprepa inventeringen efter ett antal år (3 till 6 år), går det att jämföra hur växternas frekvens ändrats och en bild av gräsmarkens utveckling erhålles.

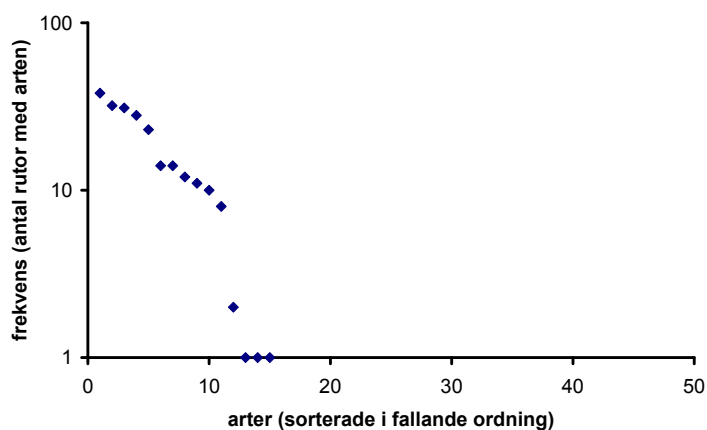

För att ta reda på om utvecklingen är positiv eller negativ är det bra om ett mål med skötseln finns så att det går att enkelt gå att se om målet uppfylls. Exempelvis kan målet vara att sådana arter som förr var vanligare i landskapet på grund av traditionellt bete eller slätter (så kallat hävdberoende arter), ska öka. Men man kan också ha andra mål, som att en cykliska successioner ska ske i gräsmarken, så att arter som beror av periodvis störning klarar sig bra. Genom att se vilken kategori av arter har ökat eller minskat går det också att se om skötseln varit lyckad eller inte (OBS skötselmål ställs dock ej upp i denna rapport, men förslag på inriktningar ges).

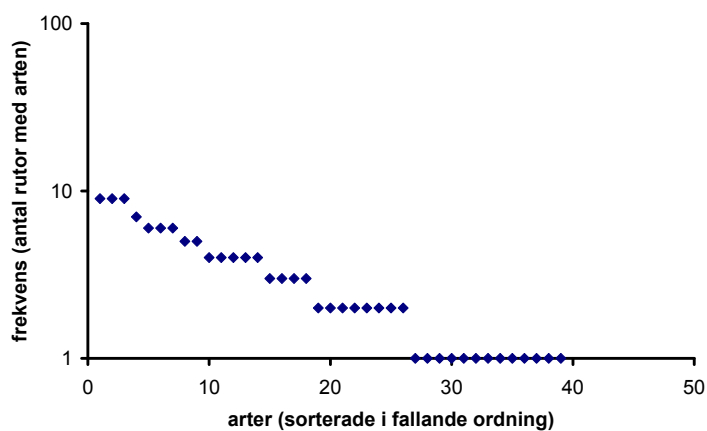
Att arter växer blandat om vartannat är ett tecken på att den biologiska mångfalden är hög i själva gräsmarken. Hur väl blandat arterna växer går att se i ett diagram som sorterar arterna efter hur vanliga de är i rutorna (frekvens). En brant fallande kurva, visar en situation då några enstaka arter dominerar på andra arters bekostnad. En flack och långsammare fallande kurva visar en situation där arterna är väl sammanblandade över stora ytor. Genom att jämföra kurvor från två på varandra följande mätningar i samma transekt eller objekt går det att se hur sammanblandningen av växtarter har

ökat eller minskat sedan sist i respektive gräsmark. Sammanblandningen kallas med en fackterm för arttäthet. I diagrammet syns också givetvis det totala artantalet, som också kan räknas samman i den sammanfattande artlistan som visas bredvid.

Genom att läsa rapporten som PDF- finns en fördel att man genom att växla sida kan se förändringen i animerad form. Detta gör att även små skillnader i kurvans lutning och utseende framgår tydligt. Vid tolkandet bör man också fundera på vad för arter som kan tänkas orsaka förändringen. Detta kan utläsas i artlistan bredvid.

En låg arttäthet i transektets rutor avspeglas genom en brant fallande kort kurva

En hög arttäthet i transektets rutor avspeglar sig genom en flackt fallande lång kurva

OBS! Nytt för 2012 är att skalan på frekvensen (x-axeln) görs om till en progressiv skala, dvs ett-, tio-, hundra, tusen osv, Detta minskar ned de vanligaste arternas utslag i diagrammet och förtydligar de ovanligaste. På så vis ökar upplösningen i slutet av diagrammet. En sådan skala kallas för logaritmisk, och är lämplig att använda av flera skäl. Ett är att förändringar mellan två kurvor då går att se tydligt även i den sista delen. Mätvärden av normal karaktär (1, 2, 3, 4...), som vi är vana vid i vardagslivet finns alltid redovisade med siffror i artlistan bredvid diagrammet för den intresserade.

Transekt 1, Eggeby gård

- Igelbäckens kulturresevat

Objektet är mycket rikt på växtarter. Framförallt kan backtimjan lyftas fram. Backnejlika och jungfrulin är också två lokalt skyddsvärda arter som har en stark förekomst vid Eggeby gård. Uppe vid kraftledningstolparna finns ett ännu större bestånd av en rödlistad växt, korskovall (NT). Även den NT-rödlistade backklöver finns i området.

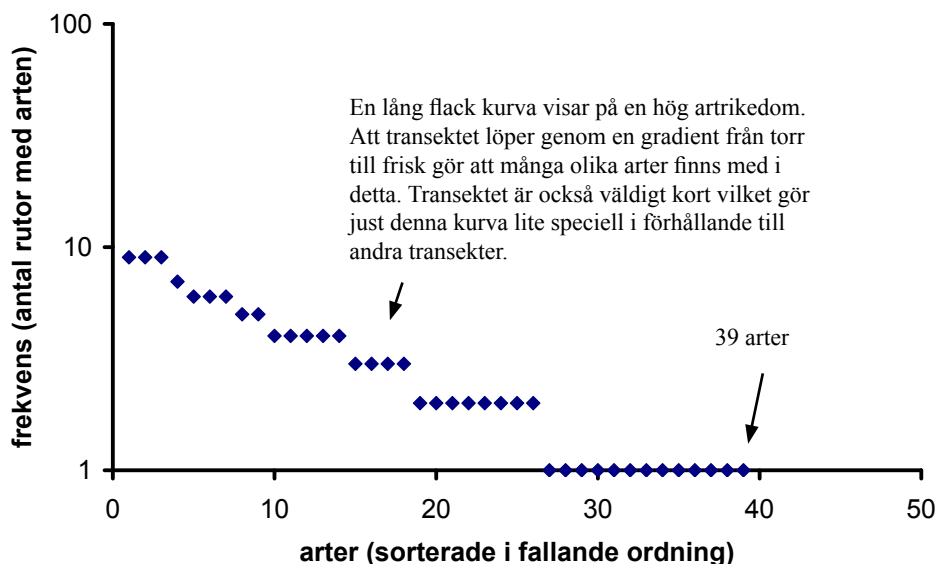
Även nedanför moränkullen med kraftledningstolparna växer idag korskovall samt en rad andra viktiga växter för den biologiska mångfalden, t ex åkervädd, klöverarter och johannesört. Men denna gräsmark är tätare och mer högvuxen än uppe på moränkullen, där mer stäppartade förhållanden råder.

Transekten har dragits tvärs över moränkullen där också en punktmätruta finns (se separat punktmätrapport). Den fortsätter nedför kullen och löper till stor del i den plana marken nedanför kullen. Vegetationen här är delvis av annan karaktär än uppe på kullen. Den är dominerad av höga gräs. För jämförelse har dock endast den del av transekten som ligger på moränkullen kunnat tas med (förra inventeringstillfället kunde ej den plana marken inventeras pga olika omständigheter).

Förändring 2007 till 2012

Diversiteten hos växterna på moränkullen har ökat svagt. Det betyder att mängden av individer och arter har ökat. Men de som har ökat är sådana arter som på sikt hotar att tränga undan de arter som är knutna till mer torra stäppförhållanden. Detta framgår tydligt i punktmätrotan, som mäter in endast de mest exklusiva området (se punktmätrapporten). Transekten mäter ju inte enbart de arter som finns i extrema torrbacken utan också arter som nu kommer in i torrbacken utifrån (s.k igenväxningsarter). Artantalet ökar nu eftersom en succession sker.

Diagram och artlista denna sida 2007 års situation

antal rutor med arten...

9	röllika
9	vitmåra
9	gulmåra
7	brudbröd
6	äkt johannesört
6	åkervädd
6	teveronika
5	gökärt
5	bockrot
4	flockfibbla
4	korskovall
4	ängssyra
4	skogsklöver
4	rödklöver
3	hundkax
3	blåbär
3	grässtjärnblomma
3	vitklöver
2	liten blåklocka
2	stormåra
2	fyrk. Johannesört
2	kärringtand
2	femfingerört
2	maskros
2	ängshaverrot
2	hackvicker
1	stor blåklocka
1	backnejlika
1	humleblomster
1	gulvial
1	tjärblomster
1	gråfibbla
1	revfingerört
1	backskärvfro
1	lingon
1	ärenpris
1	kråkvicker
1	ängsviol
1	skogsviol

...i sammantaget 12 meterrutor

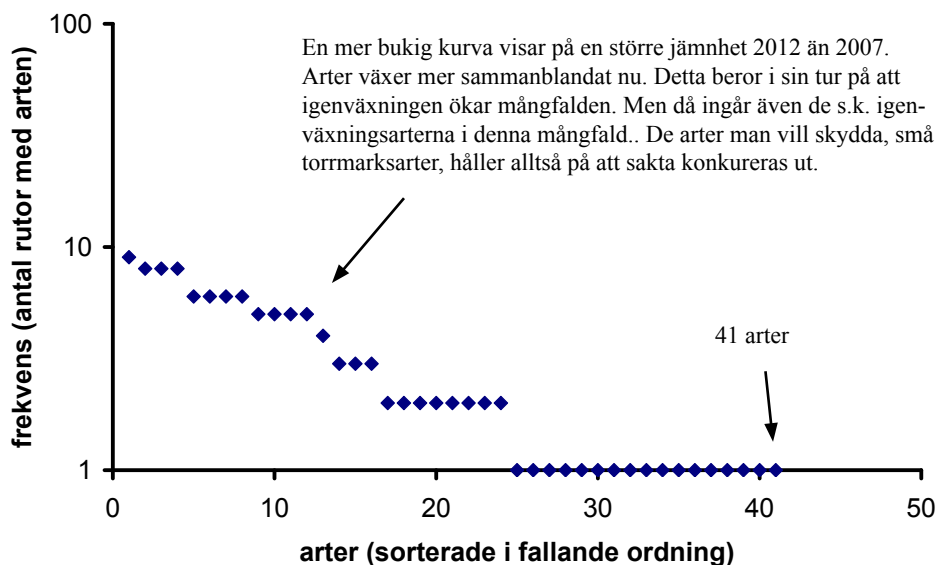
År 2000 när backen besöktes första gången var den starkare trampad av människor. Trampet höll då området i ett mer förnafritt tillstånd. Detta gynnade flera arter som vi idag betraktar som traditionella betesmarksarter. Det är för övrigt genom samma effekt som betesdjur gynnar just dessa arter. De trampar i terrängen och på mycket torr och övertrampad stenig mark (erosionsmarker) utbildas då en torrmarksflora under det att ett nytt förnalagret mycket långsamt byggs upp. Detta tar ett par decennier. Under den tiden är torrbacken livsmiljö för många arter som idag blivit alltmer marginaliserade. Kor betar nästan aldrig i sådan torr och stenig mark om de själva har ett alternativ, eftersom det inte finns något att äta där. Växterna som växer i sådan mark har därmed i praktiken i hög utsträckning betesfred.

Den nya utökade delen av transekten, som inte ingår i denna jämförelse, rutorna 12-25, har hög gräsmark, men i denna finns relativt många arter inblandade. Denna del av transektet som är ny för 2012, finns redovisat i rådataformat i excelltabell. Glädjande nog har korskovallen överlevt i denna plana del vilket gör att den hamnar inom transekrutorna.

Bevarandestatus efter skötselmål

Skötselmål enligt reservatets skötselplan är slåtter med upptag och att slån hålls efter. Detta har ej skett och bevarandestatusen för slåttergynnade växter är därför ogynnsam. Speciellt gäller detta den rödlistade växten korskovall. Även för den rödlistade växten backklöver är bevarandestatusen ogynnsam. Torrbackens stäppartade förhållanden håller sakta på att gå förlorad på grund av uteblivet tramp från människor. Därför är även övrig torrmarksfloras bevarandestatus också ogynnsam.

Diagram och artlista denna sida 2007 års situation

antal rutor med arten...

- 9 röllika
- 8 gulmåra
- 8 brudbröd
- 8 vitmåra
- 6 åkervädd
- 6 skogsklöver
- 6 gökärt
- 6 teveronika
- 5 hundkäx
- 5 rödklöver
- 5 bockrot
- 5 flockfibbla
- 4 äkt johannesört
- 3 korskovall
- 3 kärringtand
- 3 ängssyra
- 2 stormåra
- 2 grässtjärnblomma
- 2 fyrk. Johannesört
- 2 häckvicker
- 2 femfingerört
- 2 blåbär
- 2 liten blåklocka
- 2 smultron
- 1 kråkvicker
- 1 majsmörblomma
- 1 vitklöver
- 1 ängsviol
- 1 backnejlika
- 1 backskärvfrö
- 1 blodrot
- 1 buskviol
- 1 gråfibbla
- 1 kråklöver
- 1 lingon
- 1 midsommarblomster
- 1 skogsviol
- 1 stor blåklocka
- 1 svartkämpar
- 1 vårfingerört
- 1 ärenpris

...i sammantaget 12 meterrutor

Transekt

Transekt börjar vid den mest nordöstra staket av tre metallkraftledningsspelarna uppe på höjden (X=6588332, Y=1620221)...

...och löper genom buskage nerför backen i riktning mot runsten (X=6588242, Y=1620268) som dock ej syns på bilden här. Bilderna är tagna 2012.

Transekt 2, Granby gård

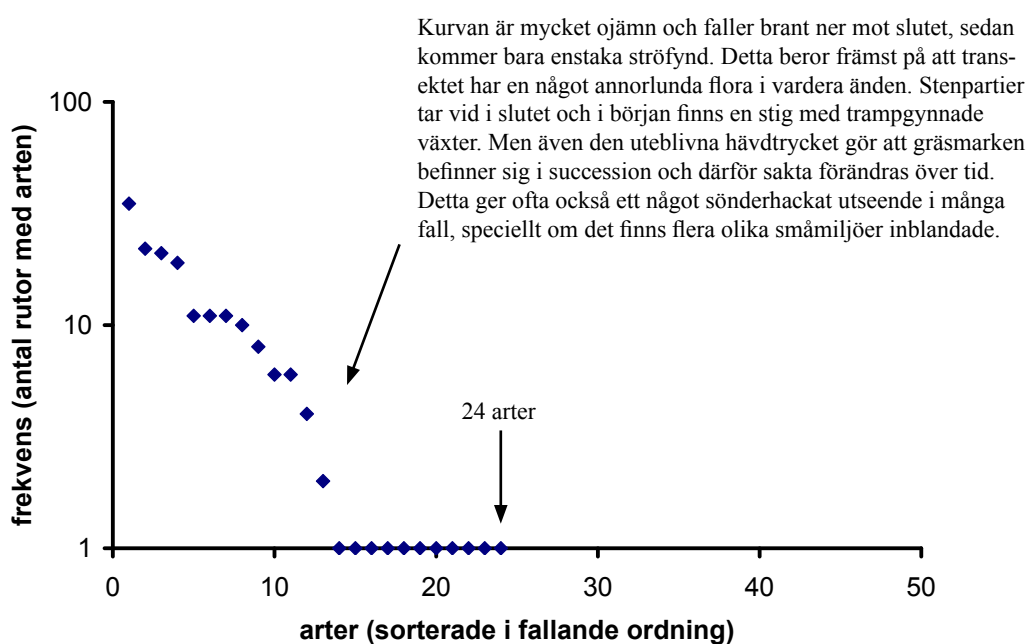
- Igelbäckens kulturresevat

Värdefulla arter i anknytning till detta transekt är backsippa och backklöver. Båda är rödlistade. De behandlas och täcks dock närmare in av den punktmätyta som också finns på exakta platsen för var dessa växer. I övrigt ligger detta objekt kring ett större slånbuskage med gräsmarksbårder som ej sköts. Det har tidigare legat ett torp här och det finns därför bevarat rester av floran kring torpet, t.ex. äppelträd. Bården kring den gamla tomten har inte skötts eftersom det är stenig terräng. Utanför den steniga marken är det plan åkermark och den utgör idag en del av de storskaliga åkrar på järvafältet där man idag tar vallfoder åt Järvafältets nötboskap. Transektet ligger till mer än hälften på sådan rationellt skött åkermark. Halva transektet slås årligen med tungt maskineri och höet tas om hand som djurfoder.

Förändring 2007 till 2012

Sedan 2007 har jordbruket i området intensifierats så att nu även transektet omfattas av slätter. 2007 hade transektområdet inte slagits på mycket länge. Det vi kan se på kurvorna är att jämnheten, dvs hur blandat växterna växer, har haft en svag positiv utveckling. Artantalet är dock detsamma. Kurvan har sträckt sig från en ganska ojämn till en mer jämn linje. Att floran idag är mer homogen och jämn bör vara ett resultat av vallskötseln, som likriktar floran över större ytor.

Diagram och artlista denna sida 2007 års situation

antal rutor med arten...

35	stormåra
22	duvvicker
21	hundkäx
19	gulmåra
11	maskros
11	sparvicker
11	häckvicker
10	röllika
8	ängshaverrot
6	äkertistel
6	vitklöver
4	grässtjärnblomma
2	skogsklöver
1	vitmåra
1	åkervädd
1	kråkvicker
1	hönsarv
1	nejlikrot
1	groblad
1	smörblomma
1	majsmörblomma
1	alsikeklöver
1	rödklöver
1	teveronika

... i sammanlagt 41 meterrutor

Arterna som förekommer i transektet är sådana som tål det moderna vallbruket och några till som överlever knapphändigt. Det är vanliga växter som gynnas av modern slåtterkötsel. Dessa växter är just vanliga eftersom denna skötsel idag är standard över stora delar av svensk jordbruksmark. Mängden klöverbädder i samband med skötseln är betydligt högre nu än förut, speciellt vallarterna vitklöver, alsikeklöver och blåusern. Gulmåra verkar ha gått tillbaka. Åkervädd överlever i den oslagna delen av transektet, i början och slutet.

Den sista delen av transektet ligger i det svagt steniga området och slås därför ej. Här finns fler växtarter kvar från den oskötta perioden. Den steniga torp-tomten bidrar till den ökade diversiteten av växter eftersom det ger en mer varierad mikromiljö med fler små olika växtplatser. Området är dock bevuxet med höga gräs så det syns inte på håll att det är lite stenigare. Stenighet i marken ger mindre jord och därmed utrymme åt växter som är anpassade att växa i sådan mark. Det betyder att de har mindre tillgång till både vatten och näring. Vegetationen blir då något glesare. Därför trivs sådana arter som naturligt hör hemma i mer näringsfattiga och torra förhållanden. Många sådana växter klassas idag som be-tesgynnade, men de klarar sig även utan bete.

Bevarandestatus efter skötselmål

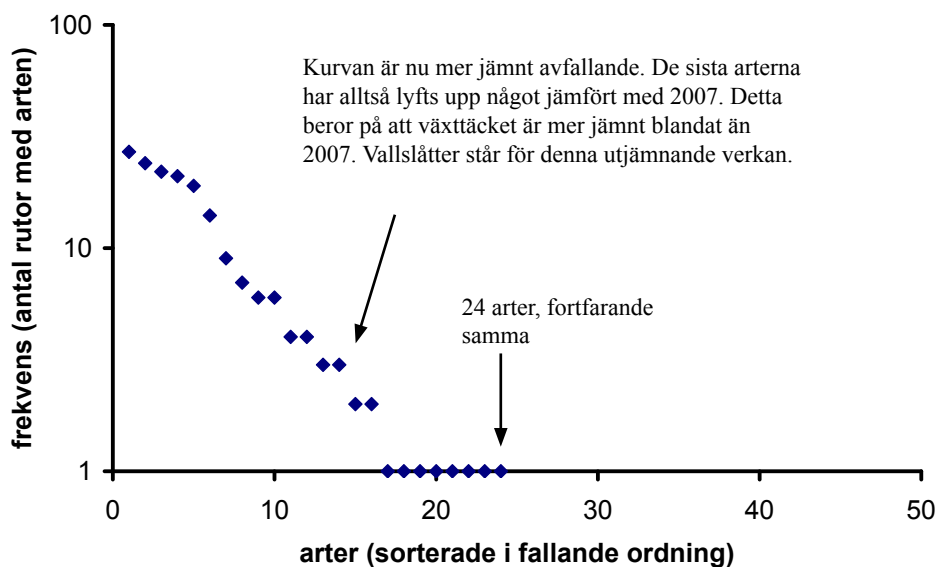
Skötselmål enligt reservatets skötselplan är slåtter med upptag och att slån hålls efter. Detta har ej skett i själva objektet, men sker i vallen. Bevarandestatusen för slåttergynnade växter som gynnas av varsam slåtter är därför ogynnsam. Slånbuskaget håller på att sluta sig helt. Bevarandestatusen för gräsmarksarter som trivs i modern storskalig vall är däremot gynnsam. Backklöver och back-sippa gynnas inte av slåtter utan av markslitage av människor eller boskap.

antal rutor med arten...

27	stormåra
24	röllika
22	alsikeklöver
21	vitklöver
19	blå luzern
14	hundkåx
9	sparvvicker
7	häckvicker
6	maskros
6	åkertistel
4	duvvicker
4	femfingerört
3	gulmåra
3	skogsklöver
2	gårdsskräppa
2	åkervädd
1	gråbo
1	grässtjämblomma
1	gulvial
1	hönsarv
1	nejlikrot
1	sparvnäva
1	teveronika
1	äkt johannesört

... i **sammantaget 41 meterrutor**

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

Transekt

Transekt lades ut i den torra högre gräsmarken precis norr om objektet därför att skötsel med slåtter kan genomföras där.

Transekt börjar vid gångvägens mittlinje (X=6588968, Y=1619853), men i riktning från den höga grova björken på andra sidan...

...och går i riktning mot toppen av Kistatornet (masten). Det syns bättre i verkligheten än på fotot. Bilderna är från 2012.

Transekt 6, Skogsvaktarkärret

- Igelbäckens kulturresevat

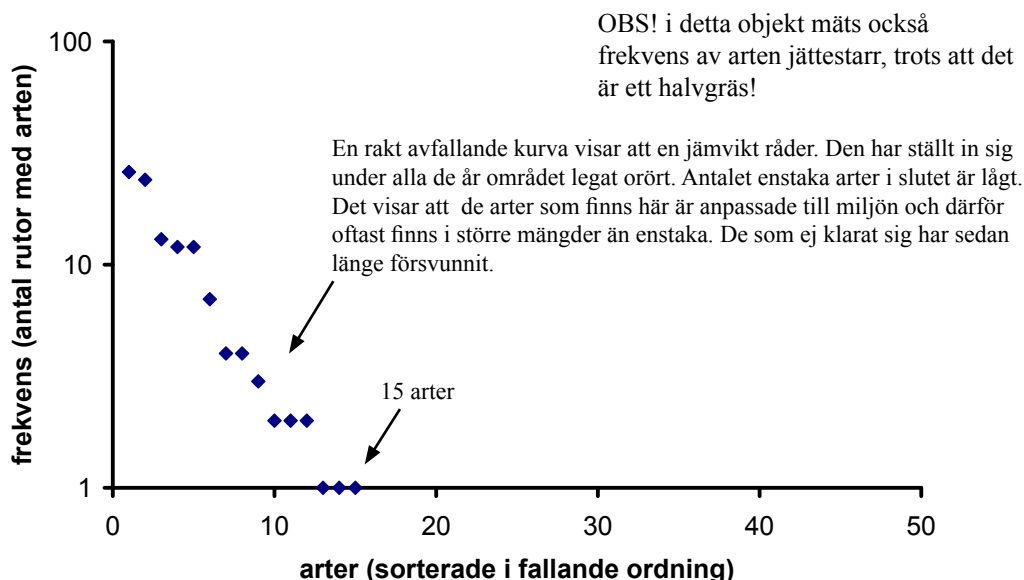
Detta objekt utgörs av en våtmark som ligger i anslutning till en grävd damm som har till syfte att bilda en fågelokal med öppen strand. Man kan sedan 2006 gå ut på ett trädäck med vindskydd för att kunna se en öppen vattenspegel.

Bakom plattformen finns delar av delvis trädbevuxen våtmark som ingår i en större beteshage. I området växer också en stor klon av jättestarr, som betraktas som sällsynt. Ett annat mer sällsynt gräs är myskgräs, som har större bestånd i området. Ursprungligen fanns också två till sällsynta våtmarksväxter noterade härifrån, sumpvial och ängsruta.

Förändring 2007 till 2012

Artrikedomen har ökat svagt, men spridning hos arterna är ungefär densamma som år 2007 innan bete inleddes. Endast en svag antydning till en högre jämnhet hos arternas spridning i vegetationen kan ses. Flera arter som hör hemma i naturliga högrötsängar i våtmarker iaktogs under 2007 års inventering. Dit hör framförallt sumpvial, ängsruta och strätta. Nu är dessa tre borta, vilket troligen beror på betet. En annan orsak kan vara att den grävda dammen på något vis dränerar marken. Kärrsiljan, en annan våtmarksväxt är dock oförändrad. Nötboskapen betar endast svagt vegetationen inne i våtmarken, men det är trampet som påverkar mest här. Det kan troligen stört bort sumpvialen och ängsrutan. De är känsliga och lite fragila växter. Men å andra sidan har betesdjuren då också gynnat gräset myskgräs och jättestarren. Vid skogsvaktarkärret går det att se att störningsgynnade arter har ökat, t.ex. kärrtistel, som är en ovanligare tistelart. Även vitklöver och revsmörblomma verkar ha kommit in från andra delar av betesmarken. Detta är ett exempel på spridningseffekt i våtmarken.

Diagram och artlista denna sida 2007 års situation

antal rutor med arten...

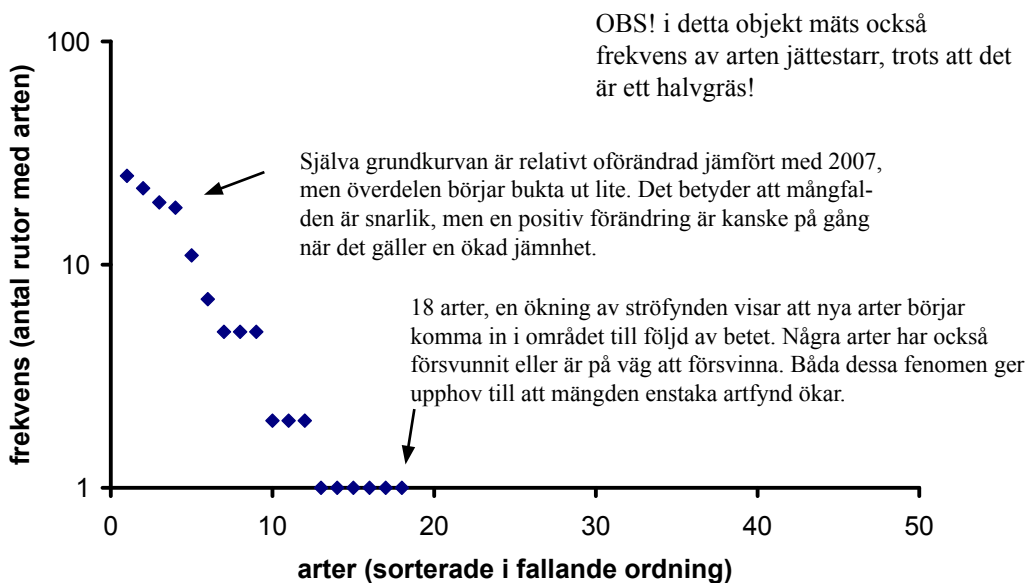
- 26 älgört
- 24 Videört
- 13 kärrtistel
- 12 kråkvicker
- 12 kärrsilja
- 7 jättestarr
- 4 sumpmåra
- 4 besksöta
- 3 brännässla
- 2 ängsruta
- 2 kråklöver
- 2 sumpförgätmigej
- 1 vattenmåra
- 1 strätta
- 1 majsmörblomma

...i sammanlagt
26 meterrutor

Bevarandestatus efter skötsel mål

Skötsel mål enligt reservatets skötselplan är öppen betesmark, med för florans anpassat betetryck. Betesmarken är endast delvis öppen och därför följs ej skötselplanen på denna punkt. Begreppet ”ett för florans anpassat betetryck” är odefinierat vilka växter detta gäller. Om florans som betet ska anpassas till är t.ex. sumpvial, strätta och ängsruta, så är betetrycket för högt, eftersom dessa växter inte klarar bete alls. Om dessa sällsynta arter ska klara sig måste bete avslutas. Om florans definieras till jättestarr och myskgräs är betetrycket just nu lagom eftersom dessa arter finns närvarande efter 5 års bete. Bevarandestatusen är därför ogynnsam för de ursprungliga sällsynta växterna sumpvial, strätta och ängsruta. För de sällsynta växterna myskgräs och jättestarr är bevarandestatusen däremot god.

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

antal rutor med arten...

25	älgört
22	lysing
19	kärrtistel
18	jättestarr
11	kråkvicker
7	kärrsilja
5	besksöta
5	brännässla
5	majsmörblomma
2	smörblomma
2	vattenpilört
2	vattenmåra
1	humleblomster
1	kråklöver
1	revsmörblomma
1	vitklöver
1	åkerfräken
1	åkermynta

...i sammantaget
26 meterrutor

Transekt

Transekt startar vid björk (X=6587747, Y=1621598) och går...

...i riktning mot björk (X=6587735, Y=1621545).
Bilderna är från 2012.

Transekt 7, Norrost Hjulstakorset

- Igelbäckens kulturresevat

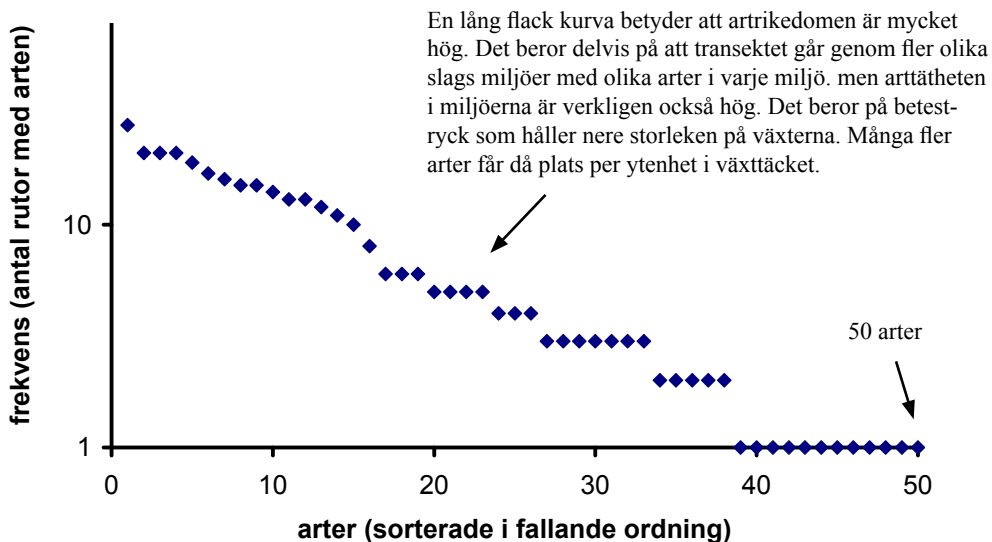
Objektet består av en beteshage som har betats redan innan 2006. De senaste två åren har betet varit lite svagare eller helt uteblivet i samband med näraliggande vägbyggen. En moränkulle med block har en fin torrmarksflora där framförallt arterna säfferot och den rödlistade korskollen (NT) växer. Dessa arter finns även i närheten av kullen på något planare mark. Kullen, men även resterande delar av betesmarken är sammantaget mycket artrik. Betet har medfört en god och varierad miljö med torrare områden bland stenarna och kortbetade områden nedanför på den kortare marken. Slånbuskage är viktiga som miljövariation och är i sig själva viktiga för många organismer.

Förändring 2007 till 2012

Trots att artrikedomen är i princip densamma går det att ana en lätt tillbakadragning av kurvan (växla denna sida mot nästa). Det är dock knappt märkbart och området är fortfarande inom ramarna för en mycket artrik betesmark. Med ögonen gick det att konstatera att det var högre gräs- mark under 2012 än 2007. De får som betar har inte detta år kunnat betat ner gräset.

Under 2007 kunde 14 blommande korskovaller ses i hagen. Detta år 2012, fanns det ca 26 stycken korskovaller. De växte talrikast mellan buskar och stenar, dvs i områden som i mindre grad har betats av djuren. Över hälften av korskollen växte där man röjt slån nyligen. Ingen korskovall fanns i transektet. Att det fanns inne i transektet 2007 berodde

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

antal rutor med arten...

28	röllika
21	stormåra
21	gulmåra
21	vitklöver
19	gulvial
17	maskros
16	nejlikrot
15	grässtjärnblomma
15	rödklöver
14	vitmåra
13	skogsklöver
13	duvvicker
12	smörblomma
11	humlelusen
10	backskärvrö
8	sparvvicker
6	backlök
6	bockrot
6	kråkvicker
5	hundkäs
5	liten blåklocka
5	vildmorot
5	alsikeklöver
4	revfingerört
4	knölsmörblomma
4	häckvicker
3	stor blåklocka
3	hönsarv
3	åkevinda
3	åkervädd
3	korskovall
3	harklöver
3	teveronika
2	ängsklocka
2	brudbröd
2	kärringtand
2	ängshaverrot
2	majveronika
1	småborre
1	åkertistel
1	vägtistel
1	kräklöver
1	smultron
1	sparvnäva
1	höstfibbla
1	backförgätmigej
1	groblad
1	trampört
1	gullviva
1	säfferot

...i sammantaget 40 meterrutor

på att det fanns liknande röjningsmark där transektet gick fram. Korskovall är ettåring som är beroende av att årligen gå i frö och mår bra av sent betespåsläpp och eller svagt betestryck.

När det gäller säfferot är situationen också bättre än 2007. Hela 40 plantor kunde hittas varav flera i blom. Förra räkningen 2007 kunde ca 14 plantor hittas och endast två var i blom. Denna art är dokumenterat känslig för hårt bete årligen och eftersom den är två-årig trivs den med betesfria mellanår. Att området varit utan bete en tid har alltså gynnat dessa två arter.

Bevarandestatus efter skötsel mål

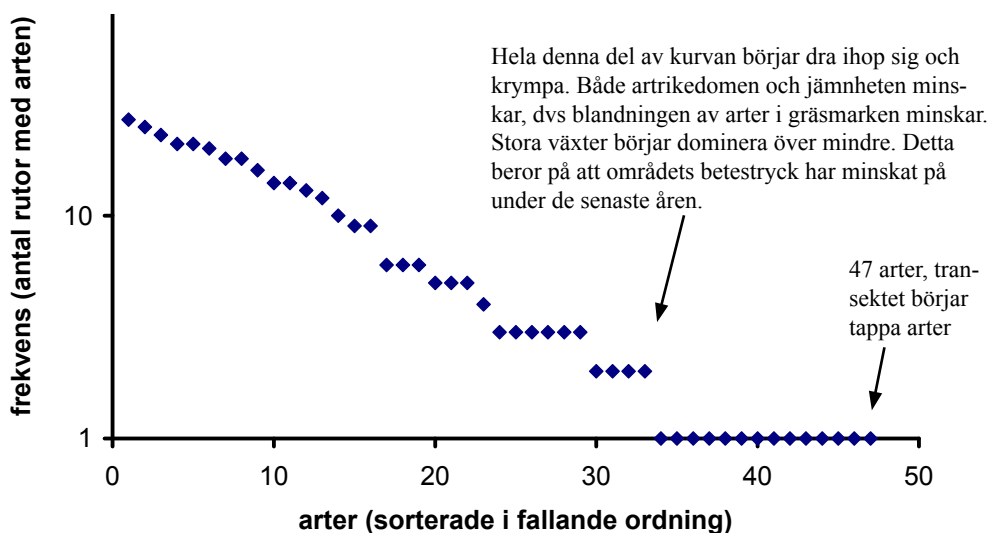
Skötsel mål enligt reservatets skötselplan är öppen betesmark, med för florans anpassat betestryck. Eftersom bete ej skett på ett kontrollerat sätt kan man inte säga att skötseln har följts de senaste åren. Under ett par år har betet uteblivit. Vad som menas med ett för florans anpassat betestryck är odefinierat. Om man vill att den rödlistade arten korskovall och den sällsynta arten säfferot ska överleva ska området ej betas varje år. Bevarandestatusen är alltså ogynnsam för dessa växter om bete sker årligen där de växer. De vill ha vartannat år betesfritt, men måste sedan ha bete vartannat år. Hävdbrötet som skett nyligen har tillfälligt förbättrat situationen för arterna. Men arterna kräver att området återigen betas för att överleva. Ett enkelt system där de delar av området betas vartannat år skulle ge dessa två arter en gynnsam bevarandestatus.

antal rutor med arten...

- 27 röllika
- 25 vitklöver
- 23 rödklöver
- 21 gulvial
- 21 stormåra
- 20 gulmåra
- 18 grässtjärnblomma
- 18 skogsklöver
- 16 sparvicker
- 14 vitmåra
- 14 humlelusern
- 13 smörblomma
- 12 duvicker
- 10 nejlikrot/humlebl.
- 9 kråkvicker
- 9 maskros
- 6 bockrot
- 6 kärringtand
- 6 teveronika
- 5 backlök
- 5 backsårfrö
- 5 häckvicker
- 4 knölsörblomma
- 3 alsikeklöver
- 3 brudbröd
- 3 liten blåklöcka
- 3 revfingerört
- 3 stor blåklöcka
- 3 vildmorot
- 2 höstfibbla
- 2 smultron
- 2 åkervädd
- 2 ängshaverrot
- 1 bergmynta
- 1 daggekåpor
- 1 fyrk. Johannesört
- 1 groblad
- 1 gullviva
- 1 harklöver
- 1 majsmörblomma
- 1 nysört
- 1 renfana
- 1 rödklint
- 1 småborre
- 1 åkertistel
- 1 åkervinda
- 1 äkta johannesört

...i sammanlagt 40 meterrutor

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

Transekternas läge

Transekt 1 börjar vid meterhög sten (X=6588525, Y=1618472)...

...och löper genom stammen på största stammen i dungen (X=6588545, Y=1618466).

Transekt 2 börjar vid samma meterhöga sten (X=6588525, Y=1618472)...

...och löper mot mitt i korsning hjulstavägen-akallavägen, nu under ombyggnad, men se också på sky-line (X=6588433, Y=1618351). Bilderna är alla från 2012.

Transekt 8:1, markberett

- Igelbäckens kulturresevat

Detta objekt ingår i en stor beteshage där två transekt lagts ut. Dessa behandlas separat eftersom de skiljer sig åt mycket. Transekt 8:1 röjdes 2006 maskinellt med mycket kraftigt aggregat som smulat sönder växtligheten till ett tjockt lager kompost. Syftet med den mycket kraftiga behandlingen var att skapa betesmark. I det kraftiga kompostlagret bestod floran året därpå enbart av växter som vilat i fröbanken. De kallas ofta för ogräsväxter eftersom växter med sådan livstrategi brukar utgöra ogräs i trädgårdsland. Hur området sett ut innan, eller vad det hade för flora finns ej kunskap om. Enligt flygbilden som togs innan denna behandling var området glest bevuxet med buskage (se transektkartan). Troligen kan det funnits delvis samma växter här som vid skogsvaktarkärret, mestadels arter knutna till fuktiga våtmarker.

Förändring 2007 till 2012

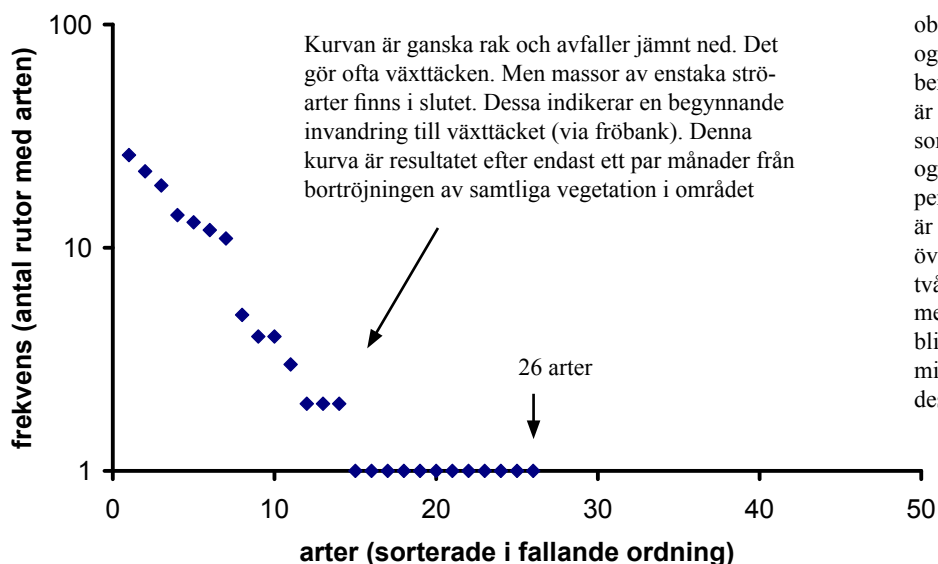
Under de fem år som passerat sedan sist är marken fortfarande så glest bevuxen att betesdjuren inte betar här. Däremot går djuren omkring här. Höga rörgräs har etablerat sig i ruggar men vegetationen domineras fortfarande av ogräsväxter. Efter fem år har denna ogräsflora ökat ytterligare och detta skapar en mycket artrik miljö. Det är inte att förvånas över eftersom områden med kortlivade ogräsväxter normalt är mycket artrika. Att korna trampar runt i den blöta marken håller områdets fröbanksväxter (=ogräsen) i ett mycket gynnsamt läge.

antal rutor med arten...

26	krustistel
22	kålmalke
19	hampdån
14	åkertistel
13	hundkåx
12	fiskmålla
11	brännässla
5	gråbo
4	backskärvrö
4	klubbkorsört
3	stormåra
2	pipdån
2	vanlig pilört
2	revsmörblomma
1	kråkvicker
1	skogssallat
1	sommargyllen
1	baldersbrå
1	svinmålla
1	korsört
1	hallon
1	sumpmåra
1	nejlikrot
1	hagfibblor
1	smörblomma
1	duvvicker

...i sammantaget
40 meterrutor

Diagram och artlista denna sida 2007 års situation

observera att de flesta arter här är ogräsväxter som aktiverats efter markberedningen. Men även ogräsväxter är växter och lyder samma grundlag som andra växter. Därför bildar även ogräsväxter samma typ av kurva som perenna betesmarksväxter. Skillnaden är att de har en snabbare omsättning över tid eftersom de är ett- eller tvååriga. Den snabba omsättningen medför också att artrikedomen då kan bli mycket hög. Enligt Stklms Stads miljöförvaltning är dock flertalet av dessa arter ej önskvärda på platsen.

Först nu efter fem år börjar perenna växter att komma in i små mängder. Snabbast på plats är de klonspridda rörgräsen. Men typiska andra vanliga perenner är stormåra, grästjärnblomma, rödklöver och enstaka ängsklocka. Alla dessa är mycket vanliga växter som återfinns i moderna vallar och betesmarker.

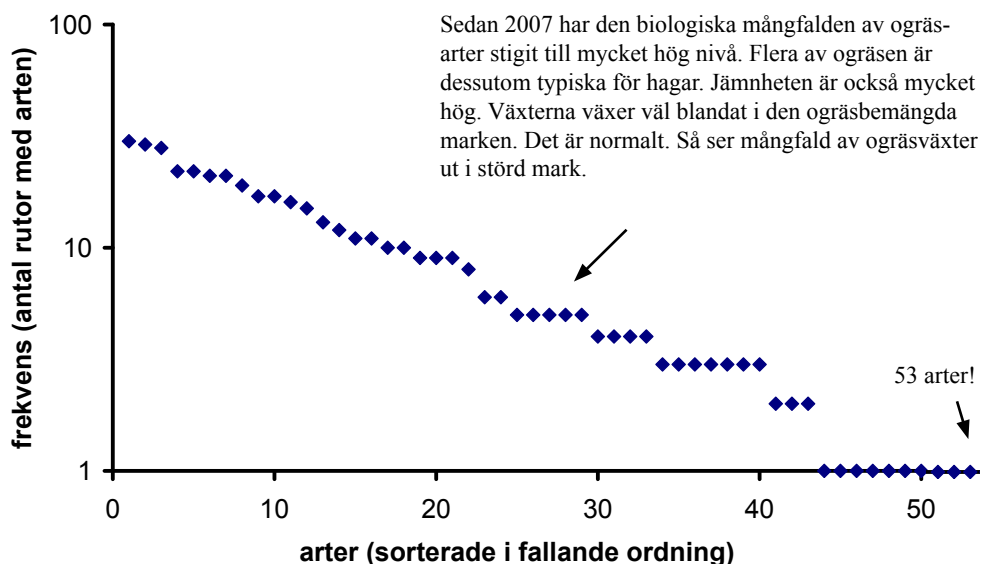
Bevarandestatus efter skötsel mål

Det finns inget specificerat skötsel mål för området. Arter knutna till trampad lera och torv såsom revsmörblomma, groblad, maskros, krustistel, pipdån m.fl. har en god bevarandestatus. Dessa arter är betesgynnade och har i alla tider förekommit i trampad blöt lerig mark och torvmark i naturbetesmarker.

antal rutor med arten...

- 30 groblad
- 29 maskros
- 28 våtarv
- 22 hönsarv
- 22 revsmörblomma
- 21 brännässla
- 21 äkertistel
- 19 kålmolke
- 17 trampört
- 17 vitklöver
- 16 backskrävrö
- 15 krustistel
- 13 vanlig pilört
- 12 gråbo
- 11 grässtjärnblomma
- 11 nejlikrot
- 10 hampdån
- 10 hundkäv
- 9 rödklöver
- 9 stormåra
- 9 åkerbinda
- 8 lomme
- 6 alsikeklöver
- 6 fiskmålla
- 5 gårdsskräppa
- 5 höstfibbla
- 5 pipdån
- 5 röllika
- 5 vägmålla
- 4 amerikansk dunört
- 4 majsmörblomma
- 4 sumpfräne
- 4 åkerförgätmigej
- 3 baldersbrå
- 3 duvvicker
- 3 kanadagullris
- 3 korsört
- 3 sumpnoppa
- 3 åkermynnta
- 3 ängsklocka
- 2 jordreva
- 2 sumpmåra
- 2 åkervinda
- 1 dyveronika
- 1 fyrk. Johannesört
- 1 kardborre
- 1 kråkvicker
- 1 kärrtistel
- 1 ryssgubbe
- 1 svartkämpar
- 1 svinmålla
- 1 älgört
- 1 ängsruta

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

...i sammantaget
40 meterrutor

Transekt 8:2, betesmark

- Igelbäckens kulturresevat

Denna del av objekt 8 utgörs av en torrare mark än föregående. Här fanns under 2007 halvhög gräsmark, men med ett innehåll av perenna örter under gräset. Förklaringen var att det tidigare hade bedrivits försök med bete här för många år sedan. Bland annat förekom 2007 vitmåra och buskviol i ganska stora mängder.

Hela objekt 8 är stängslat tillsammans med 8:1 och har betats med nöt sedan 2008. Vid den första mätningen var området ej betat eller stängslat.

Förändring 2007 till 2012

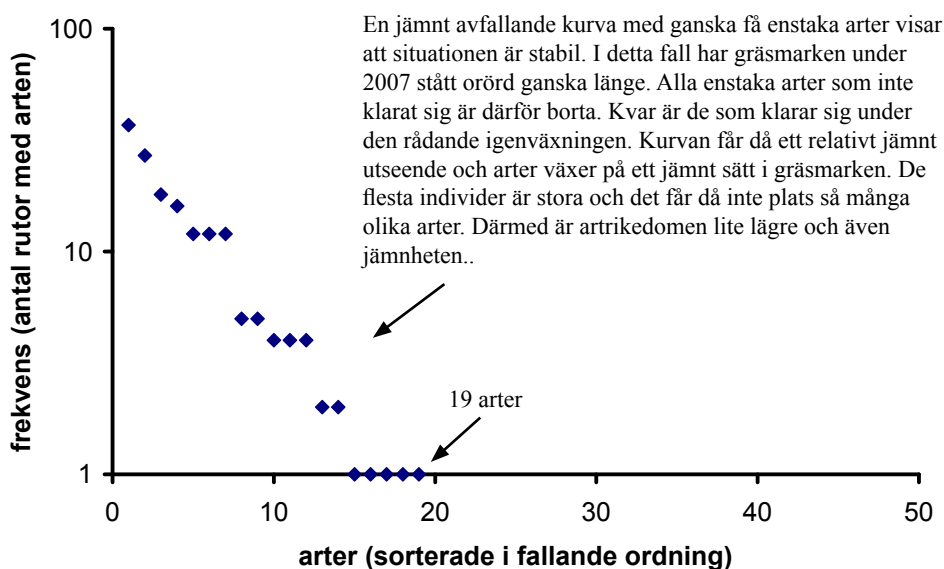
Under de senaste årens beteskötsel har en märkbar ökning av både artantalet och spridningen av växter i gräsmarken. Både buskviol och vitmåra har ökat. Samtidigt har flera andra betesmarksperennerna också ökat. Främst gulvial, kråkvicker och skogsklöver. Detta medför att i stort sett alla arter från 2007 förekommer i ökad spridning över gräsmarken. De har dessutom fått sällskap av sådana som inte fanns med i 2007 års transekt. Åkervädd är ett fint exempel. Betesmarken förväntas att kunna se likadan ut även i fortsättningen om det betas på samma sätt som nu. Området har också mycket ängsklocka.

antal rutor med arten...

37	stormåra
27	åkertistel
18	buskviol
16	skogsklöver
12	vitmåra
12	gulmåra
12	kråkvicker
5	röllika
5	ängshaverrot
4	backlök
4	gulvial
4	smörblomma
2	revfingrört
2	grässtjämlomma
1	hundkäx
1	åkervädd
1	älgört
1	jordreva
1	majsmörblomma

...i sammanlagt 40 meterrutor

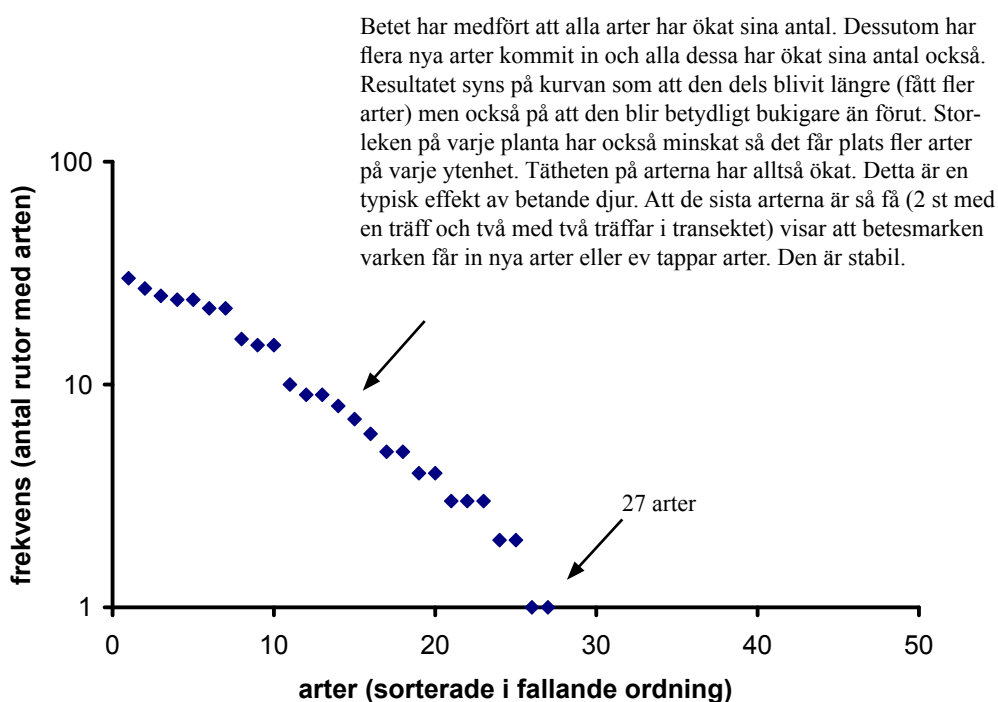
Diagram och artlista denna sida 2007 års situation

Bevarandestatus efter skötsel mål

Det finns inget specificerat skötsel mål för området. Arter som klarar bete i öppen frisk betesmark har en gynnsam bevarandestatus. Bland dessa finns vitmåra, buskviol, åkervädd, maskros, skogsklöver m.fl.

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

antal rutor med arten...

30	stormåra
27	buskviol
25	maskros
24	gulvial
24	smörblomma
22	kråkvicker
22	skogsklöver
16	vitmåra
15	gulmåra
15	åkertistel
10	åkerfråken
9	röllika
9	vitklöver
8	rödklöver
7	revfingerört
6	ängshaverrot
5	grässtjämblomma
5	humlelusern
4	alsikeklöver
4	häckvicker
3	hundkåx
3	majsmörblomma
3	ängsklocka
2	duvvicker
2	åkervädd
1	groblad
1	älgört

...i sammanlagt 40 meterrutor

Transekt 8:2

Transekt 2 börjar vid solitär hagtornbuske
(X=6587981, Y=1621009)...

...och löper mot likartad buske till vänster om
stora björken (X=6588010, Y=1620898). Bilderna
från 2012.

Transekt 20, Skogsgräsmark

- Hansta NR

Denna gräsmark är relativt vidsträckt genom att den har obruten förbindelse med Järvafältets öppenmarksytor i söder (inberäknat trafikleder). Gräsområdet vid Hansta har röjts i vissa delar. De senaste två åren har det betats sporadiskt med häst, dvs lätt bete. Betesområdet innefattar även skogsdungar. Området är varierat och har bland annat fina våtmarkspartier uppblandat med torrare mark. Det är artrikt och området har mycket flora som förknippas med ett äldre kulturlandskap. Gulmåra, skogsklöver och teveronika är bland de vanligaste örterna. Därefter fyrkantig johannesört och vitmåra. Att dessa växter är så vanliga här är ett kvitto på att området är värt att arbeta med.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Skötsel mål enligt reservatets skötselplan: Ädellövshage med hävdgynnad flora. I första hand slåtter med slåtterbalk, i andra hand bete och i tredje hand röjning av sly.

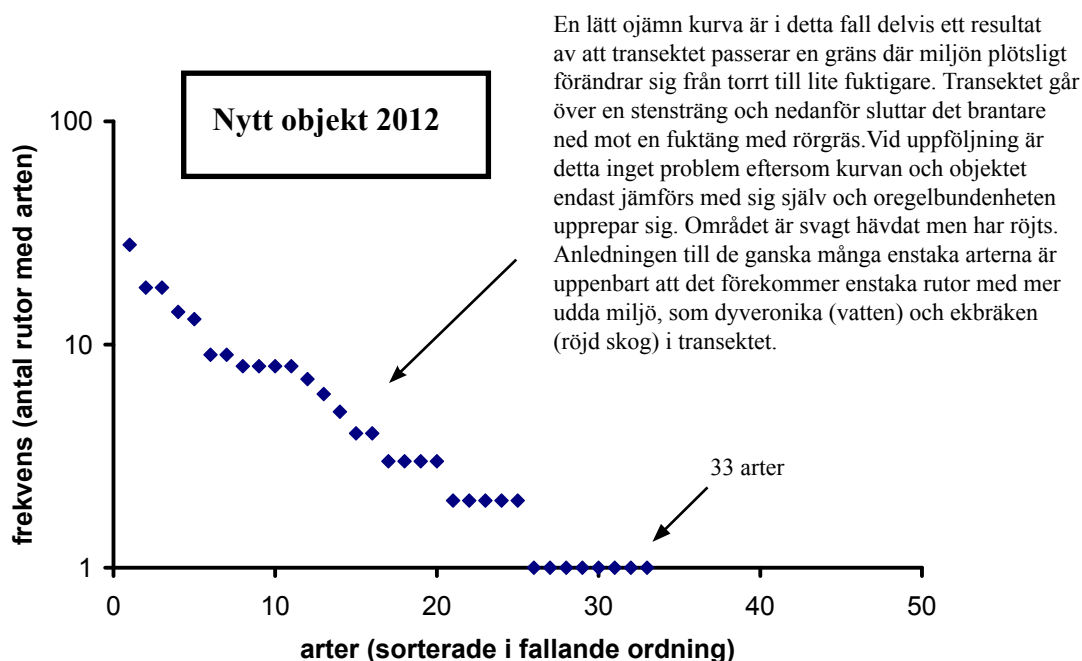
I området har bete med häst skett och nyligen röjning av sly. Skötselplanen följs.

Bevarandestatusen för områdets hävdgynnade flora är gynnsam så länge skötsel sker.

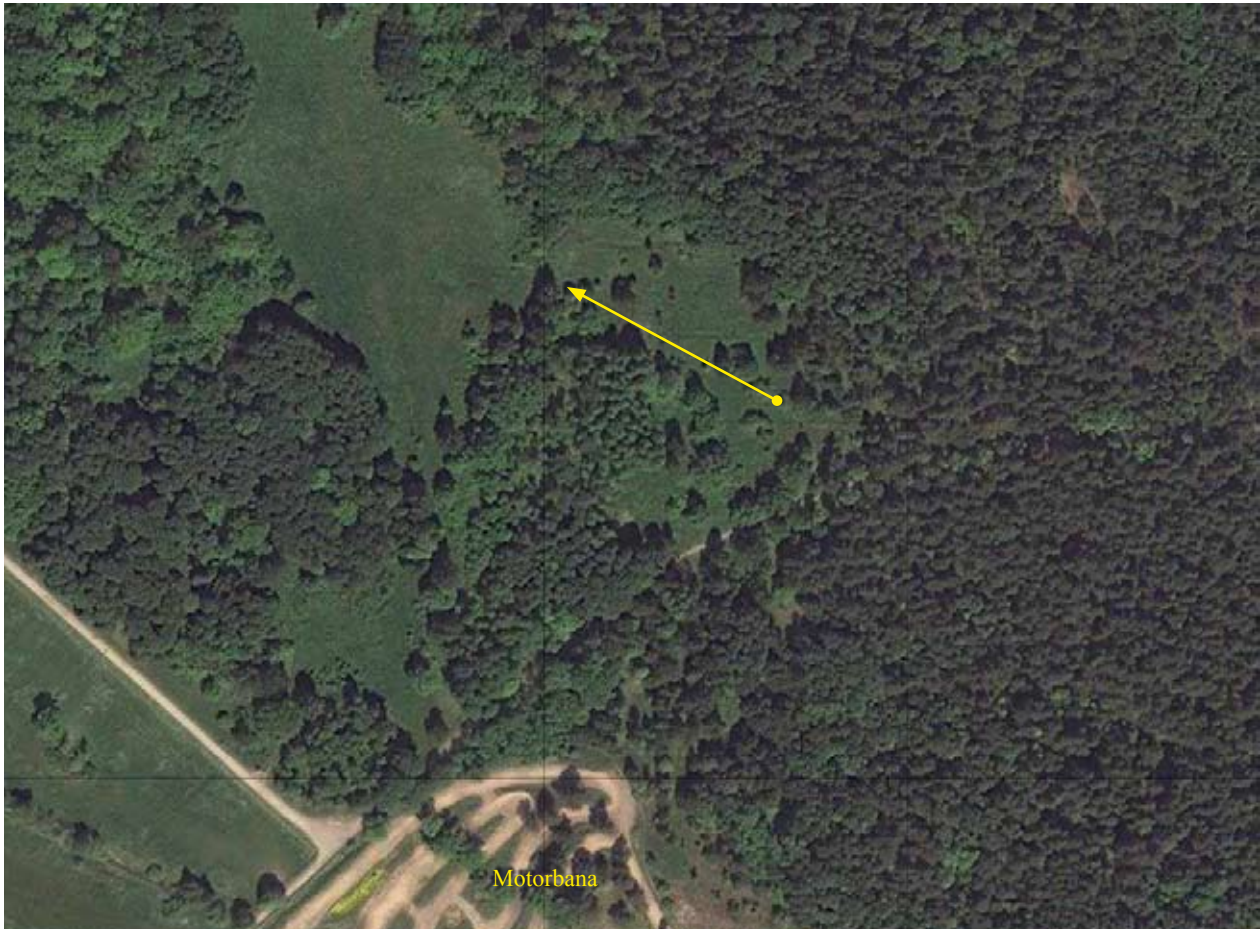
antal rutor med arten...

28	gulmåra
18	skogsklöver
18	teveronika
14	fyrk. Johannesört
13	vitmåra
9	häckvicker
9	midsommarblomster
8	gulvial
8	kråkvicker
8	revfingerört
8	älgört
7	hundkax
6	grässtjärnblomma
5	brudbröd
4	stormåra
4	vitsippa
3	röllika
3	smörblomma
3	åkertistel
3	ängssyra
2	buskviol
2	gökärt
2	nejlikrot
2	smultron
2	ängsviol
1	daggkåpor
1	dyveronika
1	ekbräken
1	liten blåklocka
1	pipdån
1	revsmörblomma
1	vattenmåra
1	åkerfräken

...i sammanlagt 39 meterrutor

Transekt

Transekt lades ut i öppen gräsmark och löper från torra-friska, över en äldre strandvall och ned i ett våtmarksområde.

Transekt börjar vid stammen av en mindre hagmarksgran som står individ en enbuske...
(X=6591333, Y=1619149)

...och löper i riktning mot en rundad, bred mindre trädskrona i utkanten av asparna på andra sidan fältet. En öppning mot ytterligare öppen mark finns här. (transekt i linje med punkten X=6591332, Y=1619116). Bilder tagna 2012.

Transekt 21, Tyska bottens gräsmark

- Grimsta NR

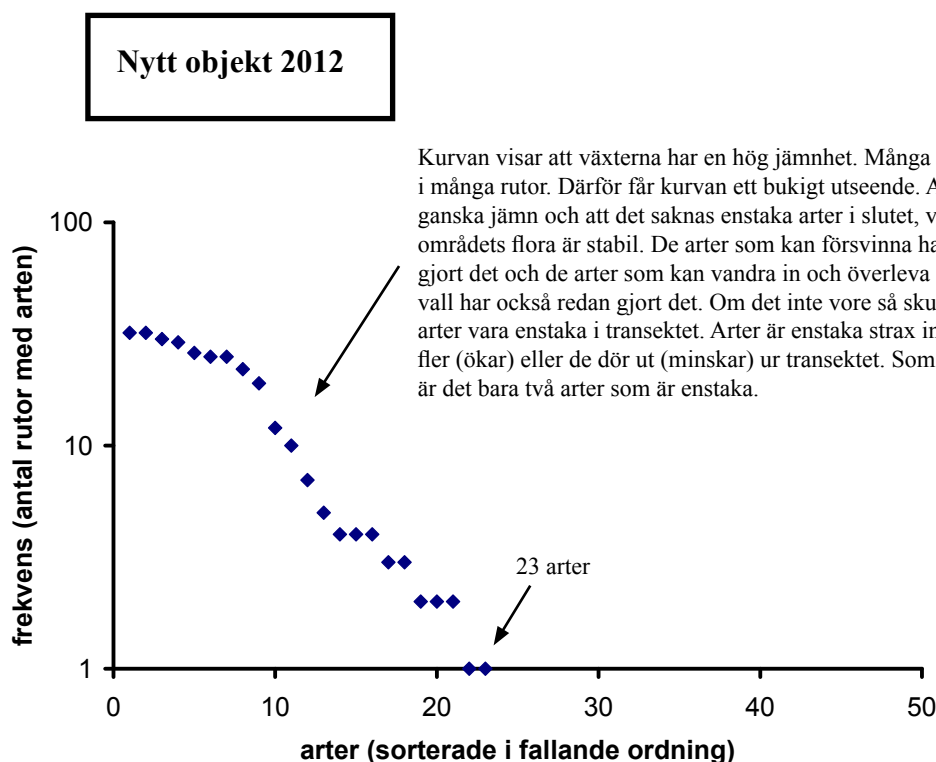
Detta är en isolerad yta gräsmark som omges av ekskog i Grimsta naturreservat. Området är en gammal relativt plan åker och redan innan 2006 hade den slagits på vall en tid. Denna skötsel har fortsatt. Och idag finns därför en flora som domineras av vanliga arter vallörter som slås varje år. I områdets västra del blir det fuktigare och här finns bestånd av nässlor, älgört, men även andra arter. En liten del var dock lämnad detta år. Ett större dike skär också genom åkern. Detta slås inte och har mycket älgört. I övriga delar är marken frisk.

Bevarandestatus efter skötselmål

Skötselmål enligt reservatets skötselplan: Årlig slåtter med upptag i månads-skiftet juli-augusti.

Skötselplanen följs. Vall tas ur ängen och det ingår i begreppet slåtter.

Bevarandestatusen för vallens växtarter är gynnsam. Till dessa hör rödklöver, stormåra, vitklöver, maskros. m.fl.

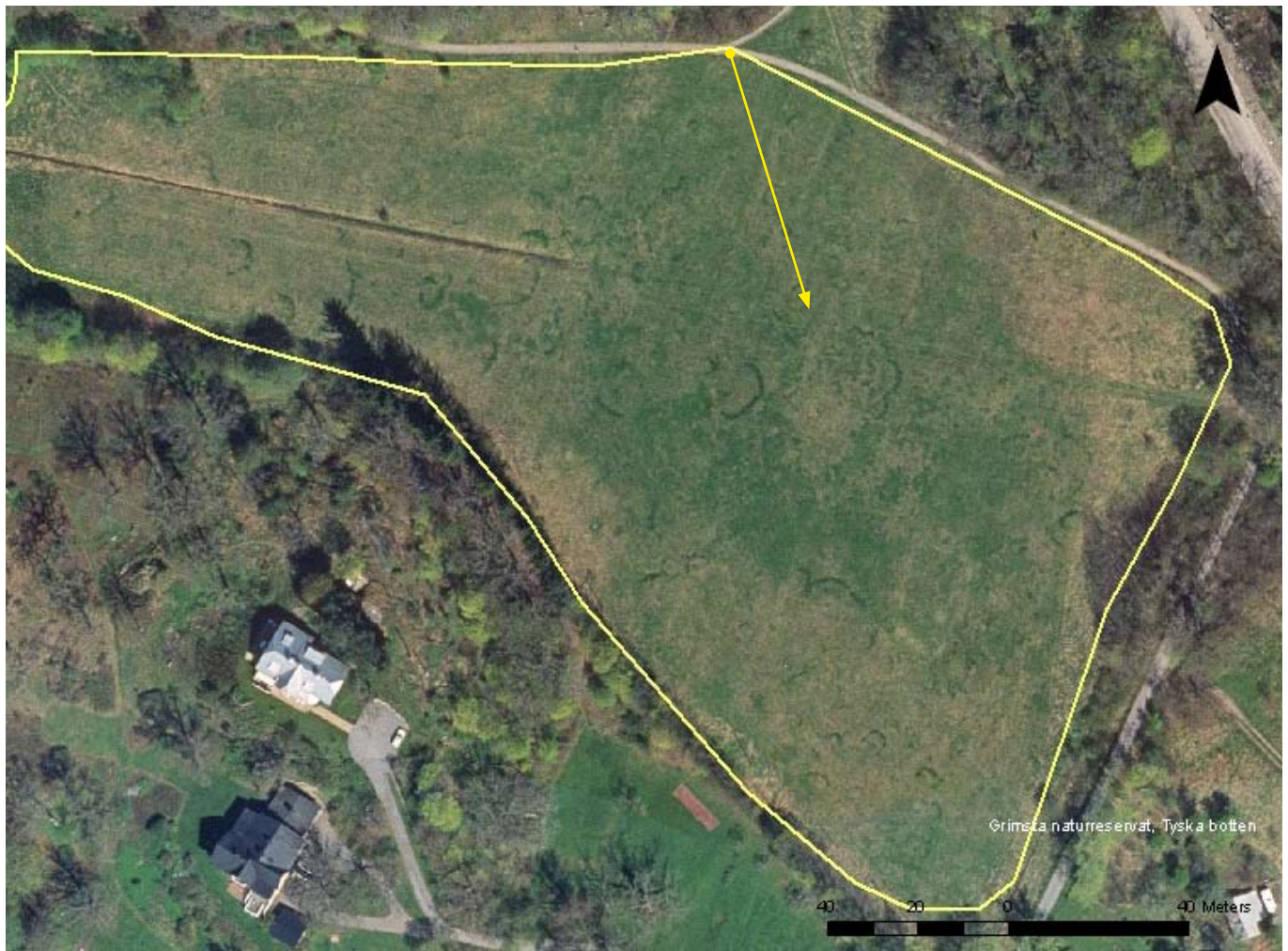

antal rutor med arten...

32	rödklöver
32	stormåra
30	vitklöver
29	maskros
26	daggkåpor
25	hundkåx
25	röllika
22	häckvicker
19	teveronika
12	ängssyra
10	åkertistel
7	prästkraige
5	smörblomma
4	majsmörblomma
4	penningblad
4	åkervinda
3	grässtjärnblomma
3	ängshaverrot
2	femfingerört
2	groblad
2	smultron
1	midsommarblomster
1	småborre

...i sammanlagt 40 meterrutor

Transekt

Transekt lades ut från naturreservatskylt och rakt ut på fältet. Det avslutas mot mer fuktig-frisk mark.

Transekt börjar vid naturreservatstavans mittersta ben... (X=3581683, Y=1618397)

...och löper i riktning mot toppen av hustaket. (X=6581657, Y=1618413). Bilderna är från 2012.

Transekt 22, Grimstafältet

– Grimsta naturreservat

Delar av detta fält har från början varit en sjö som fylldes igen vid olika bebyggelseprojekt under 60-talet. Idag är här därför en stor gräsbevuxen slått. Närmast Grimsta enebacke är gräslätten mycket artrik med flera arter som man vanligtvis mycket sällan ser på skötta gräsmarker. Troligen beror detta på att denna del av fältet har grusig eller stenig jord och därmed endast tillåter växter med små rotsystem att växa. Det är samma effekt som ges av tunna jordar, där jorden också begränsar vilka växter som klarar av att växa där. Med andra ord gynnar dessa förhållanden arter som vanligtvis kan påträffas i betesmarker, s.k. hävdberoende arter. Hela fältet slås i omgångar och denna del slås sist av allt under säsongen. Den är naturligt mycket gles och lågvuxen.

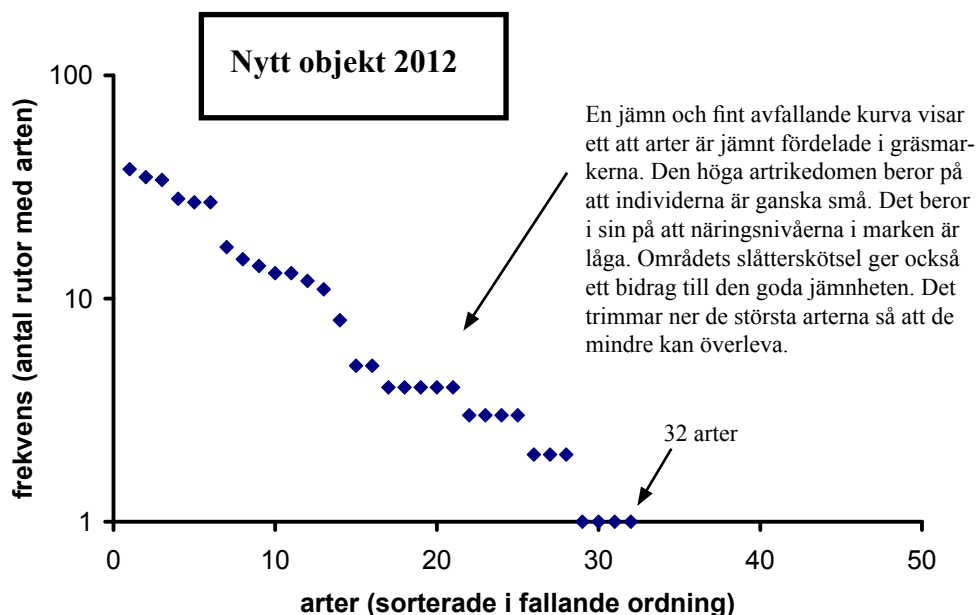
Bevarandestatus efter skötsel mål

Skötsel mål enligt reservatets skötselplan är att ytan hålls öppen med slätter, och området slås sent årligen med rotorslätterbalk eller slaghack för att hålla det öppet. Området sköts därmed enligt plan.

Bevarandestatusen är gynnsam för arterna som växer i gräsmarken på Grimstafältet. Dit hör flera arter som också är vanliga i naturbetesmarker såsom, rödkläver, vitkläver, kärringtand, prästkrage och rödclint.

antal rutor med arten...

38	rödkläver
35	vitkläver
34	röllika
28	stormåra
27	grässtjärnblomma
27	kärringtand
17	hönsarv
15	smörblomma
14	gulvial
13	rödclint
13	åkervinda
12	maskros
11	prästkrage
8	daggkåpor
5	kummin
5	ängshaverrot
4	brunört
4	grå ögontröst
4	hundkåx
4	höstfibbla
4	skogsklöver
3	nejlikrot/humlebl.
3	kråkvicker
3	revsmörblomma
3	vitmåra
2	groblad
2	småborre
2	älgört
1	femfingerört
1	fyrk. Johannesört
1	häckvicker
1	ängs/kärrbräsa

...i sammanlagt 41 meterrutor

Transekt

Transekt lades ut i gräsmark på öppet fält som sköts sporadiskt maskinellt. Närheten till grimsta enebacke och de torra markförhållandena gör florin artrik och gräsmarken låg.

Transekt börjar vid stammen av en bredkronig sälg i enebacken... (X=6583421, Y=1616762)

...och löper i riktning mot toppen av det närmaste huset. (X=6583746, Y=1617285). Bilder tagna 2012.

Transekt 9, Judarnängen

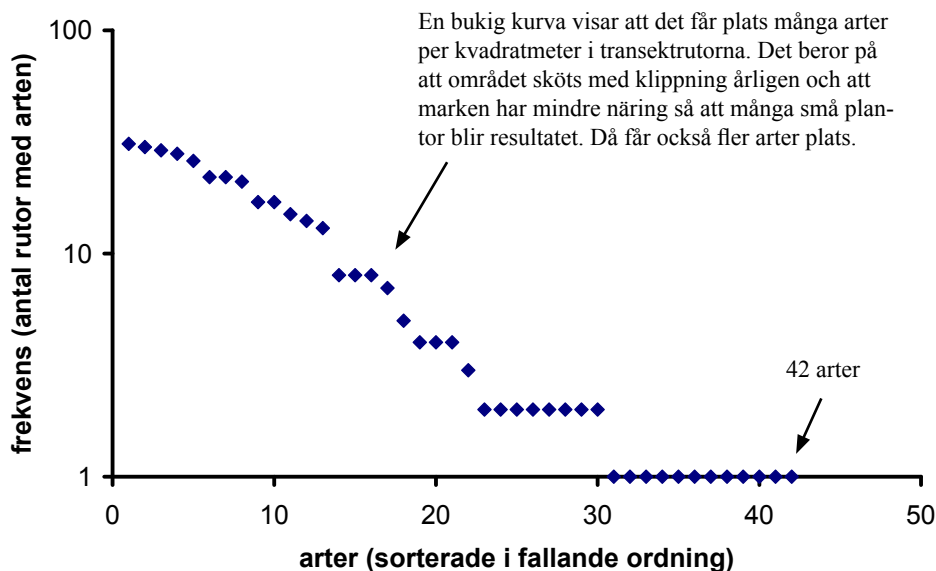
- Judarskogens naturreservat

Detta objekt utgörs av en del av en grönyta som under flera år slagits med rotorslätterbalk. Delar verkar dessutom klippas finare med någon form av gräsklippare. Det ser väldigt prydligt ut just nu. I kanter och inne i skogsbryn där skötseln inte når och där trädens rötter konkurrerar om markutrymmet, finns växtarter som förknippas med ett äldre kulturlandskap. Till dessa hör bockrot, johannesört, brudbröd, åkervädd, gullviva, buskviol, gulmåra, skogsklöver, prästkrage och vitmåra. Även i den klippta grönytan, där större delarna av de två transekterna lagts, finns ett visst antal arter som är intressanta. Kummin och knölsmörblomma är exempelvis vanliga i gräsmarken.

Förändring 2007 till 2012

Endast en svag förändring kan i praktiken ses. Området har ju också skötts likadant som innan förra mätningen, dvs med modern rotorslätter under sommaren och upptag av det slagna. År 2012 hade slättern redan skett vid inventeringstillfället. Den ytterst svaga försämring som kan skönjas kan eventuellt bero på att det är något svårare att registrera alla arter i varje ruta när endast växternas basala delar finns kvar. Det är lätt att missa en liten stjälk som i oslaget skick hade visat hela växten.

Diagram och artlista denna sida 2007 års situation

antal rutor med arten...

31	röllika
30	maskros
29	rödklöver
28	stormåra
26	kummin
22	knölsmörblomma
22	grässtjärnblomma
21	ängshaverrot
17	gulvial
17	smörblomma
15	åkervinda
14	vitklöver
13	hundkäs
8	bockrot
8	revfingerört
8	ängssyra
7	skogsklöver
5	gulmåra
4	hönsarv
4	brudbröd
4	backsmultron
3	småborre
2	äkertistel
2	fyrk. Johannesört
2	kärringtand
2	brunört
2	teveronika
2	majveronika
2	kråkvicker
2	häckvicker
1	daggkäpor
1	backlök
1	ryssgubbe
1	vitmåra
1	jordreva
1	höstfibbla
1	groblad
1	gullviva
1	majsmörblomma
1	ärenpris
1	buskviol
1	skogsviol

...i sammanlagt 39 meterrutor

Bevarandestatus efter skötsel mål

Skötsel mål enligt reservatets skötselplan är att gräsmarkerna ska vara öppna genom att de hävdas årligen genom antingen bete eller slåtter med upptag och bortförsel av slåtterresterna, eller en kombination av båda hävdformerna. Finns möjlighet bör de större betesmarkerna hävdas med bete.

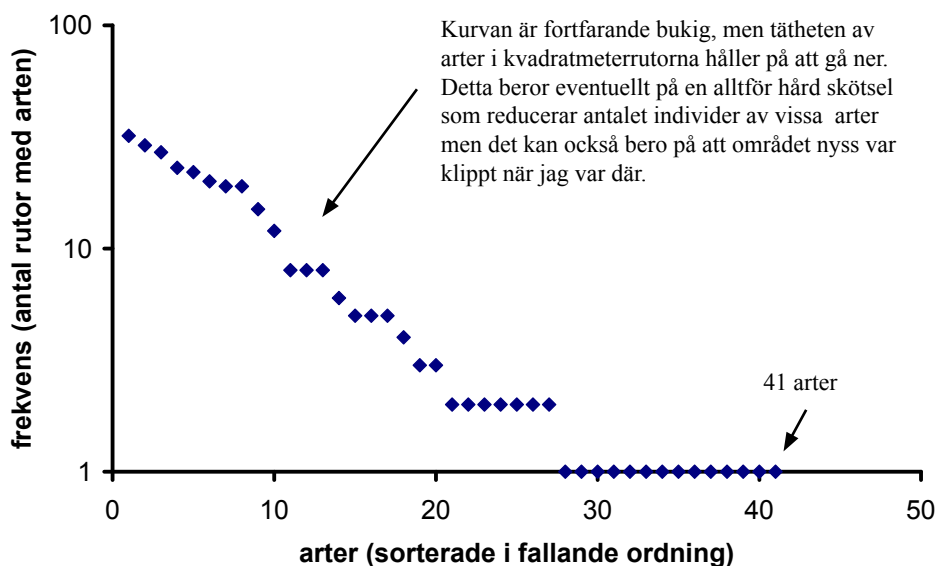
Eftersom vall tas och att detta definieras in som slåtter så sköts reservatet efter plan. Bevarandestatusen för arter som trivs i vall och gräsmattor är gynnsam i reservatets gräsmark. Dit hör rödklöver, maskros, vitklöver, stormåra, gulvial m.fl.

antal rutor med arten...

32	rödklöver
29	maskros
27	stormåra
23	vitklöver
22	kummin
20	knölsmöblomma
19	gulvial
19	röllika
15	hundkåx
12	grässtjärnblomma
8	gulmåra
8	åkervinda
8	ängshaverrot
6	skogsklöver
5	bockrot
5	brudbröd
5	ängssyra
4	revfingerört
3	brunört
3	majsmöblomma
2	hönsarv
2	majveronika
2	nejlikrot
2	revsmöblomma
2	smultron
2	småborre
2	sparvicker
1	backsmultron
1	buskviol
1	daggkåpor
1	fyrk. Johannesört
1	häckvicker
1	kråkvicker
1	kärringtand
1	prästrage
1	ryssgubbe
1	smöblomma
1	stenbär
1	teveronika
1	åkertistel
1	ärenpris

...i sammantaget 38 meterrutor

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

Transekter

Transekt 1 börjar vid björk med röd stompunktbricka (X=6581922, Y=1619731)...

...och löper mot slutet av perrongen (X=6581983, Y=1619746). Bilderna från 2012

Transekt 2 börjar vid stor lönn inne i brynet (X=6581910, Y=1619930)...

...och löper rakt över meterhög pyramidal sten (X=6581903, Y=1619914). Bilderna från 2007

Transekt 10, Lilla Sickla

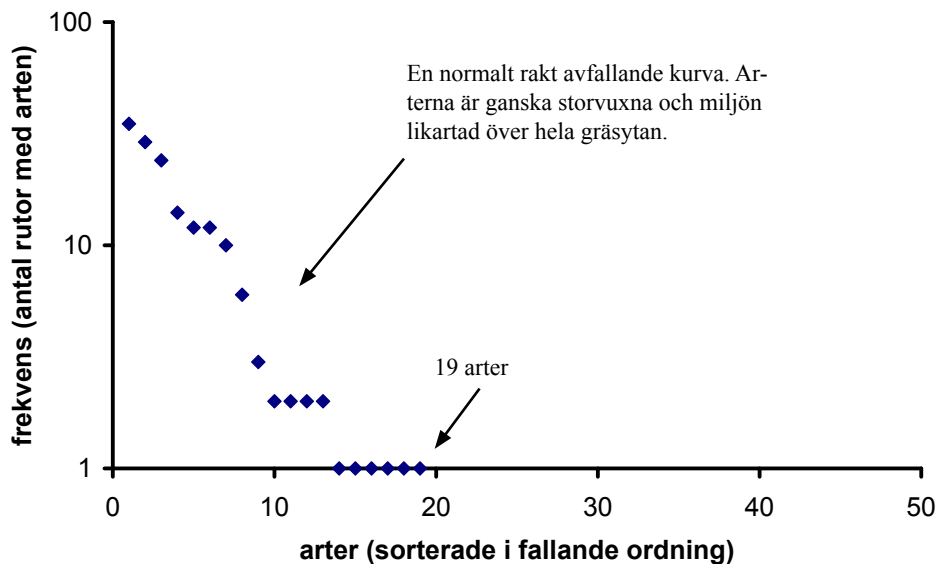
– Nackareservatet i Stockholm

Detta objekt utgörs av ett öppet fält omgivet av ädellövskog i Nackareservatet. Det finns små rester av hävdgynnad flora kvar inne i skogskanten, enstaka planter av brudbröd, kärleksört och johannesört endast, men inte mer. I den öppna marken växer arter som nässla, kirskaal och vitplister. Även den rika vårbloomingen med bland annat vårlök är vacker. Vårlöken är en gammal köksväxt som ofta växer kring äldre gårdar där den förr odlades som grönsak. Idag växer den ofta kvar förvildad.

Förändring 2007 till 2012

En svag ökning av biodiversiteten kan ses i kurvorna under perioden som passerat. Under 2007 års inventering var området inte skött. Sedan dess har enligt utsago området slaghackats i varierande grad under tiden fram till 2012. Detta är orsaken till att nya växter har kommit in och artantalet ökat.

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

antal rutor med arten...

35	vitplister
29	åkertistel
24	brännässla
14	hundkäx
12	stormåra
12	Kirskaal
10	röllika
6	häckvicker
3	maskros
2	vitklöver
2	kardborre
2	nejlikrot
2	skogsklöver
1	teveronika
1	Daggkäpor
1	ryssgubbe
1	groblad
1	trampört
1	grässtjärnblomma

...i sammanlagt 40 meterrutor

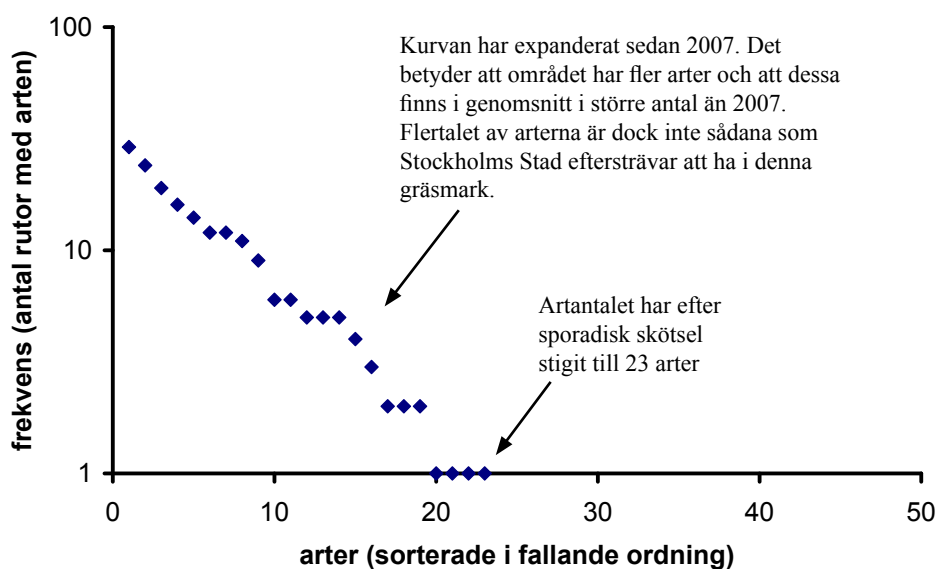
Bevarandestatus efter skötselmål

Skötselplanens mål: De öppna artrika gräsmarkerna bör hävdas årligen genom slåtter eller bete för att gynna florán. Artrika partier slås tidigast 15/7 samt ytterligare en gång i augusti. Slaget material förs bort omedelbart. Om möjligt bör bete därefter ske. Träd och buskar hålls borta från den öppna marken. Målet är att antalet hävdgynnade kärlväxter i de artrika gräsmarkernas fältskikt ska på sikt minst bibehållas.

Skötsel sker inte efter denna plan vid Lilla Sickla. Gräsmarken är inte artrik och endast sporadisk slaghackning har skett enligt uppgift. Slätter två ggr efter varandra med en månads mellanrum i juli-aug sker troligen inte.

Bevarandestatusen för arterna skogsklöver, teveronika och röllika, maskros, kråkvicker och vitklöver är gynnsam. De kommer inte att sjunka under nuvarande nivå i växttäcket.

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

antal rutor med arten...

29	vitplister
24	brännässla
19	äkertistel
16	maskros
14	hundkåx
12	röllika
12	vitklöver
11	kirskål
9	grässtjärnblomma
6	häckvicker
6	kardborre
5	groblad
5	stormåra
5	trampört
4	jätteleka
3	teveronika
2	daggkåpor
2	kråkvicker
2	nejlikrot
1	gråbo
1	revsmörblomma
1	skogsklöver
1	våtarv

...i sammanlagt 40 meterrutor

Transekt

Transekt börjar vid metallräcke till bron över bäcken vid Sikla gård, norra räcketstaget (X=6577698, Y= 1631989)...

...och löper mot toppen på det lilla lusthuset vid vattnet. Bilder från 2007, observera äldre alltså.

Transekt 11, Skärholmsdalen

– Sätraskogens NR

Denna yta är ett skogsbryn som håller vegetationen låg genom att träden konkurrerar om näring i kanten. Dessutom sluttar ytan över stenbemängd mark vilket gör att det finns lite mindre jord i marken. Detta bidrar också till att vegetationen blir glesare. Den glesa vegetationen sprider sig lågt i sidled för att utnyttja utrymmet ordentligt. Detta är orsaken till att vegetationen är ganska mycket lägre här än på andra ängsytor i närheten. Förhållandena ger också möjlighet till att fler arter samsas på ytan eftersom varje växt är mindre till sin storlek.

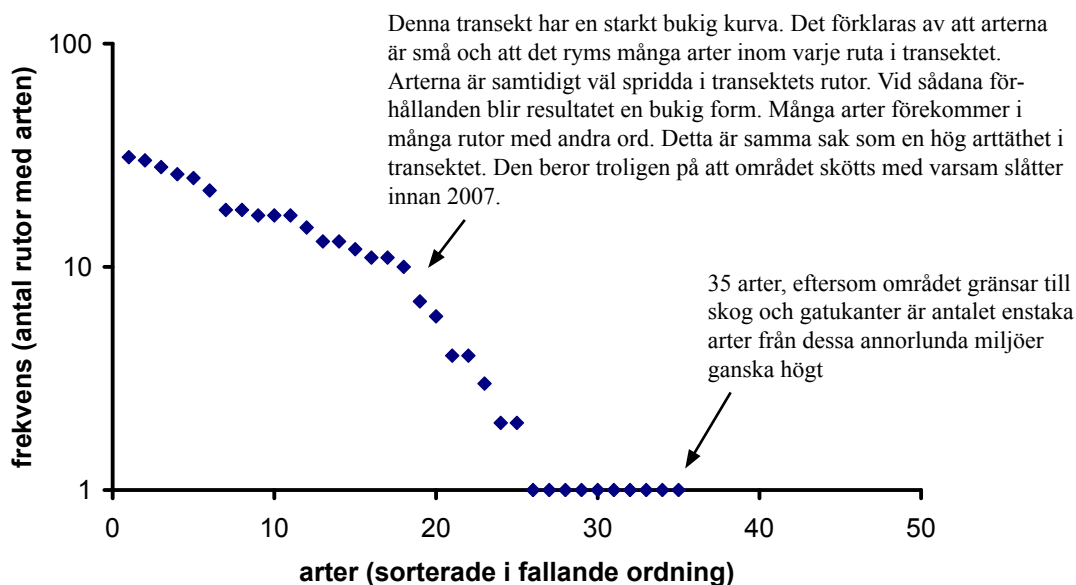
Artrikedomen på växter är därmed hög i denna mark. Spridningen på växterna är också hög. Det betyder att de växer likartat jämnt spridda i ytan. I transektrutorna finns de något ovanligare arterna grå ögontröst och rödtoppa. Området sköttes enligt utsago innan 2006 ett par år med varsam slåtter med upptag. Därefter har den slagits med slaghack 1-2 ggr per år.

antal rutor med arten...

31	maskros
30	prästkraige
28	röllika
26	stormåra
25	revfingerört
22	kråkvicker
18	gulvial
18	brunört
17	kärringtand
17	skogsklöver
17	vitklöver
15	duvvicker
13	grå ögontröst
13	rödklöver
12	gräsjärnblomma
11	höstfibbla
11	smörblomma
10	ängshaverrot
7	humleusern
6	groblad
4	hönsarv
4	bläeld
3	åkertistel
2	kvastfibbla
2	ängssyra
1	småborre
1	backlök
1	hundkäs
1	smultron
1	nejlikrot
1	skogsfibbla
1	revsmörblomma
1	gullris
1	alsikeklöver
1	skogsviol

...i sammanlagt 35 meterrutor

Diagram och artlista denna sida 2007 års situation

Förändring 2007 till 2012

I denna yta är artrikedomen fortsatt hög. Men vi kan se att den höga spridningen av arter håller på försvagas lite. Kurvan har dragits in svagt. Det kan bero på den ändrade skötseln från varsam slåtter med upptag till mindre hänsynsfull slaghacksskötseln. Alla arter finns dock fortsatt kvar och ytan är fortsatt mycket fin som ängsbiotop.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Skötsel mål enligt reservatets skötselplan är att den öppna marken slås med skärande/klippande redskap ca i början av augusti. Mindre delar av den öppna marken kan klippas kort för aktiviteter.

Detta har ej skett de senaste fem åren. Istället har gräsmarken slaghackats. Reservatet har därför ej sköts enligt plan.

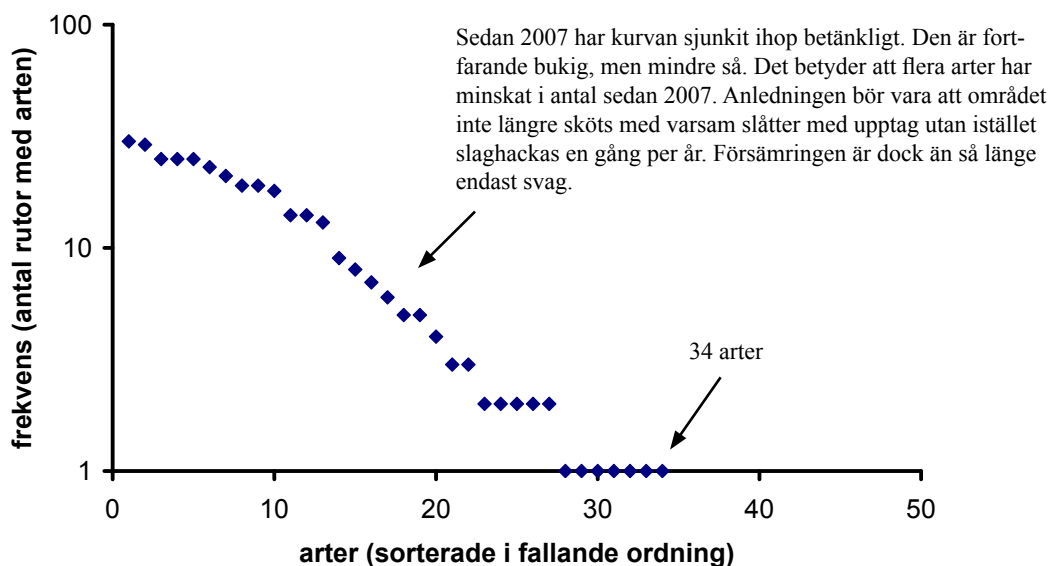
Bevarandestatusen för florans små arter i skogsbrynet (hela gräsmarken är ett skogsbryn) är dock god eftersom marken är torr och att skogens träd håller borta högre växter med större näringsbehov så att små arter kan överleva fritt från sina främsta konkurrenter. Flera av dessa arter är också sådana som klarar av att växa i naturbetesmarker.

antal rutor med arten...

30	prästrage
29	röllika
25	maskros
25	revfingerört
25	rödklöver
23	kråkvicker
21	grässtjärnblomma
19	brunört
19	stormåra
18	smörblomma
14	gulvial
14	kärringtand
13	skogsklöver
9	grå ögontröst
8	vitklöver
7	höstfibbla
6	humleusern
5	groblad
5	kummin
4	kvastfibbla
3	hundkåx
3	rödtoppa
2	blåeld
2	duvvicker
2	hönsarv
2	ängshaverrot
2	ängssyra
1	daggkåpor
1	gråbinka
1	hagfibblor
1	ljung
1	smultron
1	småborre
1	åkertistel

...i sammanlagt 35 meterrutor

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

Transekt

Transekt börjar vid lyktstolpen vid gångvägen (X=6575419, Y=1619795)...

...och löper mot utkanten av de träd som står kvar i grönytan, tallar i början och en krona av asp längst bort (X=6575411, Y=1619699). Bilderna är tagna 2012.

Transekt 16, Norr om Varpaängen

- Sätmaskogens NR

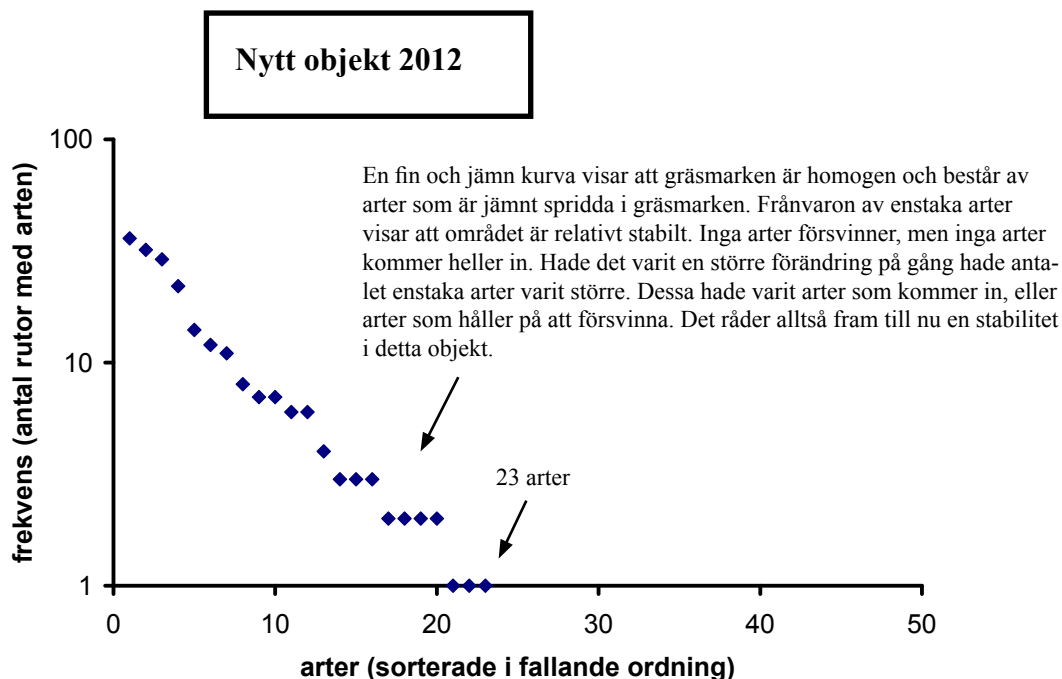
Denna öppna gräsmark utgör en del av en större öppen grässlätt. Delar av denna har fuktiga förhållanden vilket ger en speciell flora. Fårbete bedrevs i delar av området, men just där transektet ligger har istället slåtter skett fram till 2007, därefter har samtliga ängsmarker slagits med upptag ett par år. Därefter kan ytan ha slagits med slaghack 1-2 ggr i augusti. Fårbete förklarar troligen den fina floran. Transektet visar på en stor rikedom av blommande örter. Bland växterna kan speciellt nämnas rikedom på småborre och den fuktälskande örten nysört.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Skötsel mål enligt reservatets skötselplan: Norra delen av gräsmarken hävdas genom slåtter eller bete. Slås med skärande eller klippande redskap alternativt betas.

Just nu slaghackas marken enligt uppgift. Det slagna låg kvar på marken. Reservatets skötselplan följs inte.

Bevarandestatusen för områdets gräsmarksflora, som är sådan som också förekommer i hävdad mark, är ogynnsam. Dit hör lågt växande klöverbuxter såsom kärringtand. Men även de andra arterna i artlistan härintill.

antal rutor med arten...

36	skogsklöver
32	kråkvicker
29	smörblomma
22	kärringtand
14	småborre
12	gulvial
11	humleblomster
8	stormåra
7	maskros
7	rödklöver
6	vitklöver
6	äkt johannesört
4	rödklint
3	prästkraige
3	åkerfräken
3	älgört
2	alsikeklöver
2	daggkåpor
2	grässtjärnblomma
2	nysört
1	humlelusen
1	häckvicker
1	hönsarv

...i sammanlagt 40 meterrutor

Transekt

Transekt lades ut uppe i mycket blomrik mark med mycket låg vegetationshöjd i norra delen av denna vidsträckta yta.

Transekt börjar vid trätelefonstolpe vid gångvägen i kanten av skogen, står framför en tvåstammig stor ek... (X=6576948, Y=1620309)

...och löper mot toppmasten på vattentornet. Bilder tagna 2012.

Transekt 17, Norr om båtvarvet

- Sätmaskogens NR

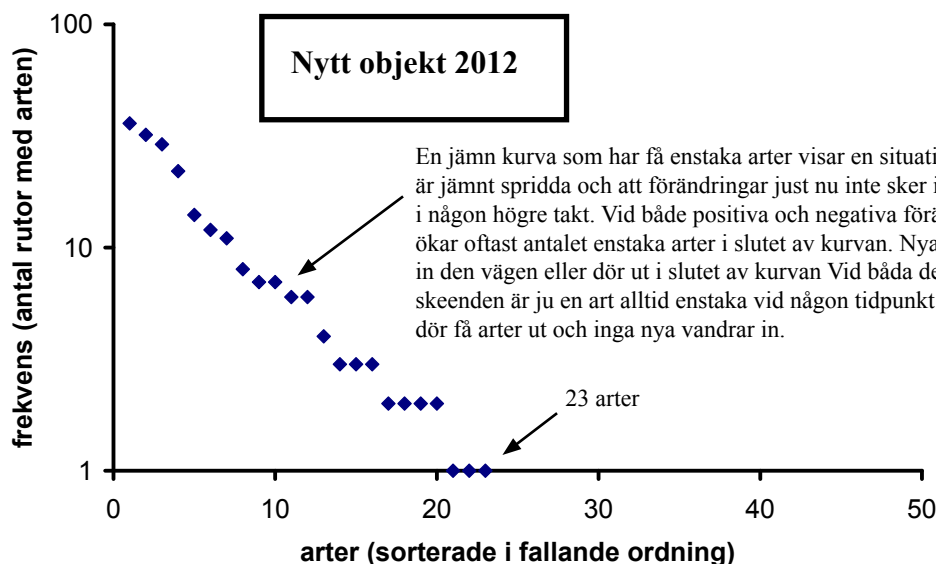
Detta objekt är inte helt öppen gräsmark utan en gles lövskog med gamla ekar med gräsmark i botten. Området har röjts från slånbuskar och småträd och betats med får under tidigt 2000-tal. Transektet artrikt. Det beror på att det löper genom olika miljöer och att röjningar och störningar i skogsmarken har gynnat många växter. Exempel på sådana skogsväxter är stinknäva och skelört. Även växterna buskviol, ärenpris, skogsviol och häckvicker är vanliga i skogsmark som denna, liksom skogsklöver, vitmåra och gökärt. En fin art är växten spenört, som typiskt växer i torra klippiga lägen.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Skötsel mål enligt reservatets skötselplan: Halvöppen mark med torrbackar. Gläntor hålls öppna genom slåtter eller bete. Buskvegetation hålls tillbaka om de breder ut sig i de öppna partierna.

Buskar hålls efter men i området sker ej slåtter eller bete. Reservatets skötselplan följs inte.

Den nuvarande florans bevarandestatus är ogynnsam på sikt. Till speciella arter som är något sällsynta hör spenört. Bevarandestatusen för denna art i området är nog vikande om inte mer frekventa röjningar för ljus genomförs. För andra delar av florans i transektet krävs bete.

antal rutor med arten...

36	skogsklöver
32	kråkvicker
29	smörblomma
22	kärringtand
14	småborre
12	gulviol
11	humleblomster
8	stormåra
7	maskros
7	rödklöver
6	vitklöver
6	äkt johannesört
4	rödclint
3	prästkraige
3	åkerfräken
3	älgört
2	alsikeklöver
2	daggkåpor
2	grässtjärnblomma
2	nysört
1	humlelusen
1	häckvicker
1	hönsarv

...i sammanlagt 40 meterrutor

Transekt

Transekt lades ut genom en relativt plan del av detta klippiga och bergiga område. Det löper genom gles ekskog som tidigare har betats kortvarigt av får. Denna gräsmark är trädbeklädd och fältskiktet är lundartat (den gula markeringen är tidigare begränsning av objektet och är varm sydvästsluttning).

Transekt börjar vid en ek med en klykförgrening en meter över marken. I kanten av själva varvsområdet... (X=6576724, Y=1619804)

...och löper i riktning så att den tangerar en grov ek som delar sig i tre stammar två meter upp. (X=6576718, Y=1619855). Bilder tagna 2012.

Transekt 13, Orhem Grindstugan

– Flatens naturreservat

Detta objekt ligger i Flatens naturreservat mittemot grindstugan vid Orhems gård. Under början av 2000-talet har området röjts fram efter att ha varit ganska igenvuxet med ask, och slåtter har skett sporadiskt. Speciellt i början ökade solvändan mycket. Detta finns beskrivet i rapporten för den punktmätyta som också ligger i området. Men vid senaste mätningen 2012 hade den återigen gått tillbaka. Objektet har dock många fler ovanligare växter än solvända. Exempelvis har växten ängsvädd en av sina förekomster i Stockholm här. Det går också att se att objektet är varierat. Ängsyra och ängsvädd trivs i fuktigare mark och natt och dag (lundkovall) och gökärt är lundarter som trivs i torrare lövskogsmiljöer och bryn. I de torraste delarna och över hällar växer jungfrulin och tjärblomster. Transektet har lagts så att den potentiellt kan få in solvända i transekten, men i dagsläget finns det ingen sådan där. Jungfrulin och ängsvädd kom dock med.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Skötselplanen föreskriver att gräsyten sköts som slåttermark. Slås med skärande eller klippande redskap mellan 15 juli och 15 augusti. Det slagna gräset avlägsnas. Asksly hålls borta, medan ros och slån gynnas i brynen. Eventuellt beskurna hamlingsträd beskärs med några års mellanrum.

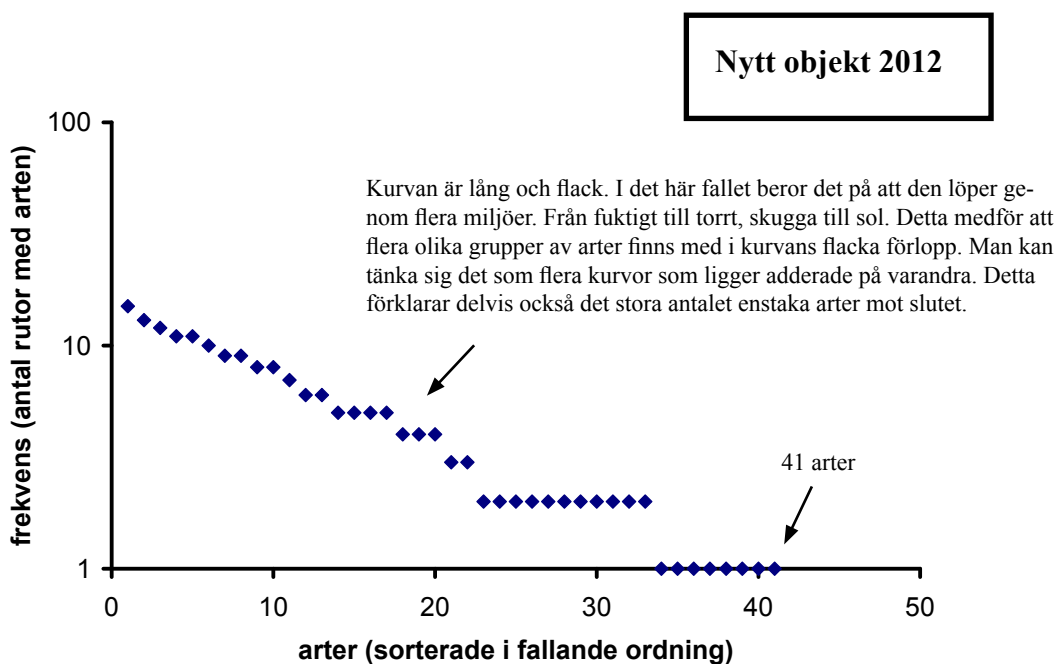
De senaste åren har slåtter helt uteblivet och istället har viss slyröjning utförts. Skötselplanen har ej följts.

Bevarandestatusen för de flesta arterna i ängen är dock ändå relativt god. Skötsel bör dock återupptas snarast om bevarandestatusen ska vara gynnsam för alla de arter som finns i området. Detta gäller speciellt de sällsynta arterna solvända, jungfrulin och ängsvädd.

antal rutor med arten...

15	ängssyra
13	brudbröd
12	teveronika
11	skogsklöver
11	ängsviol
10	röllika
9	gråfibbla
9	äkt johannesört
8	gökärt
8	ärenpris
7	stormåra
6	grässtjärnblomma
6	jungfrulin
5	smultron
5	tjärblomster
5	vitsippa
5	ängsvädd
4	kärleksört
4	natt o dag
4	svartkämpar
3	femfingerört
3	fyrk. Johannesört
2	backlök
2	bockrot
2	blodrot
2	kirskål
2	liten blåklocka
2	midsommarblomster
2	nejlikrot
2	rödklöver
2	skogsviol
2	styvmorsviol
2	vitklöver
1	daggkåpor
1	åkerknavel
1	gullklöver
1	gulmåra
1	harklöver
1	hundkax
1	hönsarv
1	myskmalva

...i sammanlagt 25 meterrutor

Transekt

Transekt löper genom delvis trädklädd gräsmark över mestadels varierad mark med tunna jordar, både fuktigare o torra. Det fångar in den stora variationen av miljöer i objektet och därmed en bredd av den artrika floran.

Transekt börjar vid den mindre av objektets två tallar... (X=6572161,1633027, Y=)

...och löper mot en solitär mindre ask i riktning mot bergknalle. (X=6572201, Y=1633012). Bilderna tagna 2012.

Transekt 14, Flatens skogsäng

- Flatens naturreservat

Detta är en före detta dikad våtmark som under lång tid vuxit igen nästan helt med träd. I början av 2000-talet upptäcktes den igen och man avverkade alla träd och videbuskage på den före detta sumpiga åkern. På försök hade man kor här ett par år sporadiskt. Men som betesmark var den så liten att det var svårt att ha djuren där någon längre tid. Idag har ängen legat obetad och vegetationen har utvecklats fint. Det är mycket blomrik. Att den är fuktig är i det här sammanhanget intressant eftersom de flesta kvarvarande mer naturliga skogsgläntor ofta är torrbackar. Torrbackar tar längre tid på sig att växa igen och bevaras därför lättare. Ett transekt har lagts här för att få med även denna typ av miljö vid Flatens naturreservat.

Floran har en stor mängd blommande arter. Fyrkantig johannesört, fina bestånd av violer samt natt och dag är exempel på skogsarter som växer i ängen. Även humleblomster har fina bestånd. I artlistan slås alltid humleblomster ihop med nejlikrot pga svårigheter att skilja dessa arter åt när de ej har blommor.

Bevarandestatus efter skötselmål

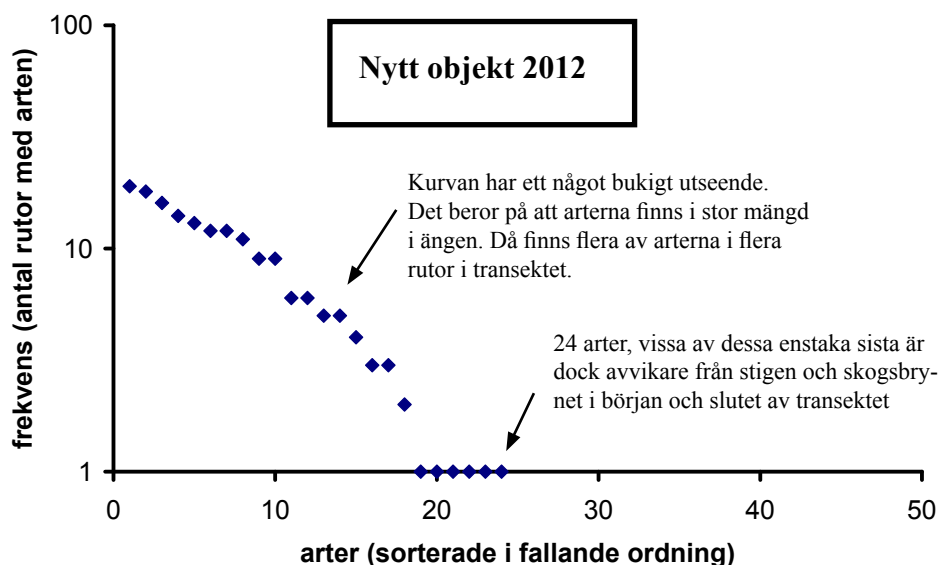
Har ej vetskap om skötselplanen för detta område. Eftersom området röjts på träd och betats i två år i början av reservatsbildningen tillsammans med andra närliggande betesmarker kanske denna skogsäng ha samma skötselplan. Den sköts då inte. Men om det är meningen att den ska få växa igen så sker skötsel efter plan.

bevarandestatusen för våtmarksarter och friska skogsängsarter (se artlistan) har hursomhelst varit gynnsam under de år ängen legat i vila. Nu behöver den betas eller delvis röjas på sly på nytt för att förlänga denna gynnsamma bevarandestatus.

antal rutor med arten...

19	stormåra
18	fyrk. Johannesört
16	nejlikrot/humlebl.
14	skogsviol
13	natt o dag
12	gulviol
12	smultron
11	skogsfraken
9	kråkvicker
9	revfingerört
6	lysing
6	skogsklöver
5	smörblomma
5	teveronika
4	småborre
3	gökärt
3	nejlikrot
2	vattenmåra
1	blodrot
1	daggkåpor
1	liljekonvalj
1	maskros
1	penningblad
1	vitsippa

...i sammanlagt 27 meterrutor

Transekt

Transekt löper genom en sedan tio år framröjd fuktig skogsäng som betats efter röjning ett par säsonger, och som idag är mycket rikblommig.

Transekt börjar vid en framröjd ek i skogsbrynet.. (X=6572494, Y=1633289)

...och löper mot den västra av tre större ekar vid gångvägen. (X=6572532, Y=1633270). Bilder från 2012.

Transekt 15, Flaten gärde

– Flaten naturreservat

Objektet ligger i Flatens naturreservat och utgörs av en öppen mark som restaurerats upp till en beteshage. En punktformiga provyta finns också här.

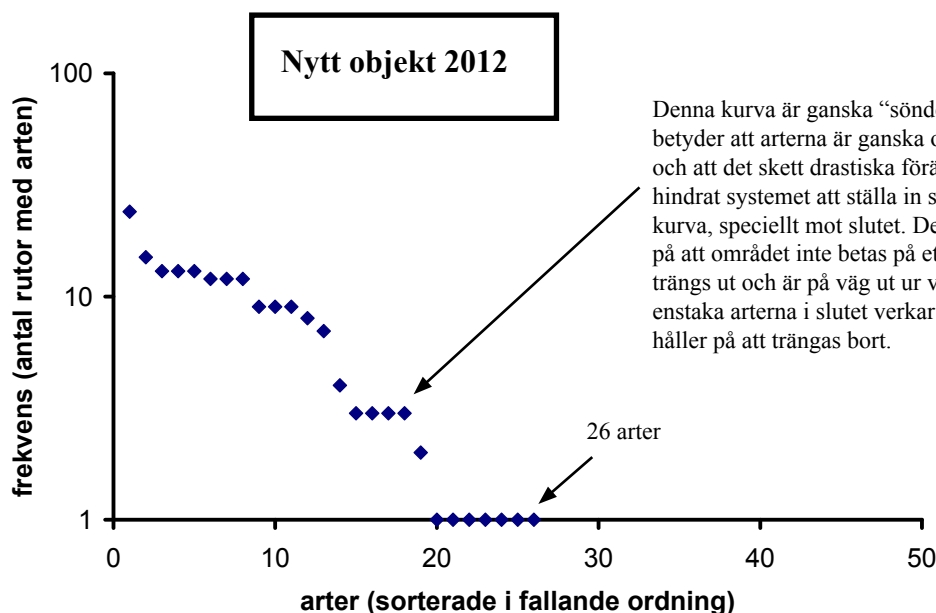
Området betades under flera år i början av 2000-talet men har sedan mitten av 2000-talet legat orört. Under 2006 då den punktformiga provytan mättes såg denna gräsmark mycket fin ut med partier av låg och hög vegetation blandat. Ett fuktstråk löper över hagen och här fanns lite mindre arter som t.ex majveronika och ruggar av vecketåg och enstaka läkevänderot. Idag har hagen slutit sig med hög gräsmark. Undantaget är de rester av eroderad jord från en berghäll som tidigare varit så starkt trampad att det knappt vuxit något där. Idag är dessa hårt slitna hållar mycket rikblommiga med fina mattor av t.ex. sedumarter. Det visar hur dynamiken i växttäckets växlar med tiden och skötseln. Det som en gång var nära utgången blir vid igenväxning en fin betesmarksrest. Samtidigt faller andra områden under stark konkurrens av höga gräs, som exempelvis fuktstråket.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Skötsel mål enligt reservatets skötselplan är att ha bete minst vartannat år. De år de öppna ytorna inte betas ska de skötas som slåttermark.

Planen har inte följts de senaste åren. Hagen har inte haft bete på flera år.

Bevarandestatusen på de arter som fanns i hagen när den var kortbetad är ogynnsam. Detta gäller även de arter som finns på de torrare hållmarkerna trots att de idag har kraftig blomning. För att även de ska gynnas på sikt bör bete ske minst vartannat år.

antal rutor med arten...

24	gulvial
15	daggkåpor
13	maskros
13	stormåra
13	vitklöver
12	kråkvicker
12	rödklöver
12	teveronika
9	grässtjärnblomma
9	skogsklöver
9	nejlikrot/humlebl.
8	röllika
7	smörblomma
4	älgört
3	fyrk. Johannesört
3	häckvicker
3	hönsarv
3	ängssyra
2	majsmörblomma
1	alsikeklöver
1	midssommarblomster
1	revsmörblomma
1	vitmåra
1	vänderot läke-
1	åkerfråken
1	äkt johannesört

...i sammanlagt 28 meterrutor

Transekt

Transekt lades ut tvärs genom beteshagen och passerar frisk mark, i närheten av hållmark och över ett ytligt grundvattenflöde i västra delen närmast gångvägen.

Transekt börjar vid dessa tre björkar...
(X=6572683, Y=1633443)

...och löper mot den mittersta av de tre ekarna i backen på andra sidan gångvägen. (X=6572688, Y=1633376). Bilder tagna 2012.

Transekt 19, Årsta, Sköntorp

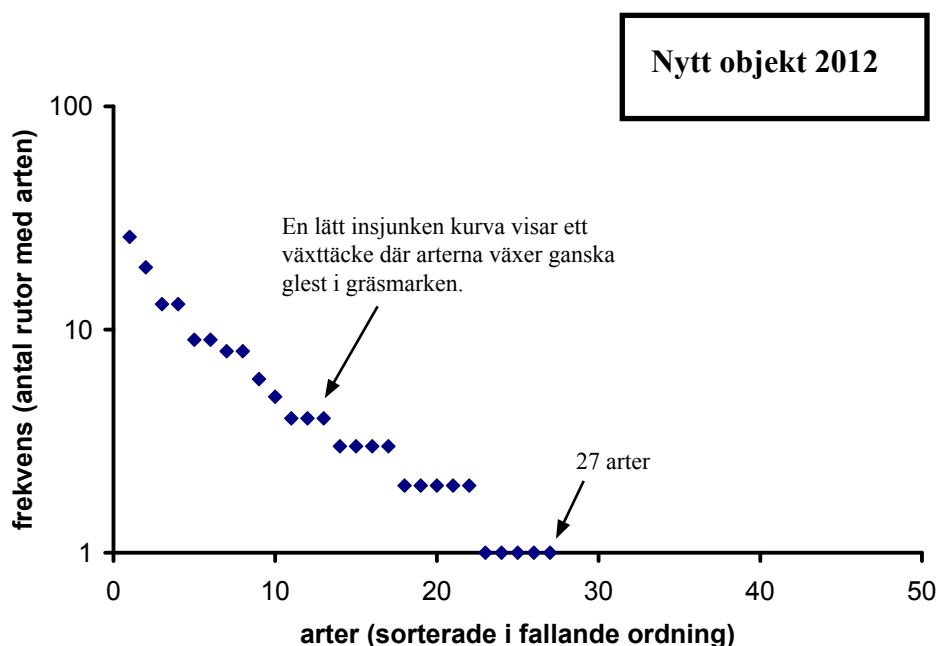
I Årsta ligger ett skogsområde med en liten bit ännu öppen mark vid ett kolonilottsområde. I kanten av detta har det fram till relativt nyligen legat ett hus med en äldre tomt. Detta hus revs för ca 20-30 år sedan. Tomten är idag en gräsmark och som tydliga rester av trädgården kvar i form av flera frukträd och syrener.

Floran är som ängsmark trivial på så vis att de flesta arter är vanliga och inte är karakteristiska för traditionellt bete eller slåtter. Med bland arterna finns också en mycket liten ogräsdel som t.ex. pepparrot, renfana och på hällar växer sandnarv. Deras närvaro är en följd av att miljön är en gammal tomt. Både pepparrot och renfana är gamla torpväxter. Kolonilottsområdet intill fungerar också som öppenmark. Frukträden i området, t.ex. plommon, har ett stort värde likaså äldre ekträd.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Det finns inga skötsel mål. Bevarandestatusen för befintlig flora är gynnsam.

Den utgörs av sådana arter som är vanliga i hög gräsmark och delvis i ruderalmarker. Se artlista för exempel.

antal rutor med arten...

26	vitklöver
19	stormåra
13	häckvicker
13	rödklöver
9	alsikeklöver
9	åkertistel
8	groblad
8	kirskål
6	röllika
5	maskros
4	brännässla
4	teveronika
4	vitplister
3	gräbo
3	kråkvicker
3	renfana
3	revfingerört
2	daggkåpor
2	humleusern
2	pepparrot
2	sandnarv
2	ängshaverrot
1	duvvicker
1	gatkamomill
1	hundkäx
1	revsmörblomma
1	vanlig pilört

...i sammanlagt 41 meterrutor

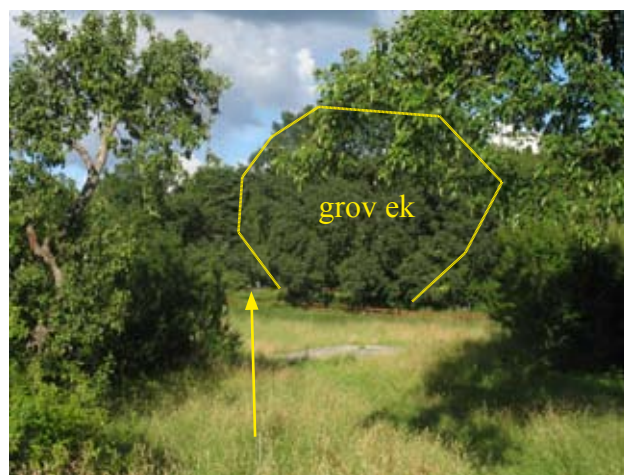
Transekt

Transekt lades ut i gräsmark där den fick plats att löpa rakt. Det innebar att den löper i närheten av gångstigen genom området. Observera att trädskiktet på fotot är genomskinligt eftersom det är taget under tidig vår. Det är den grönfärgade ytan kring transektet som är öppen.

Transekt börjar vid parkbänkens norra stag...
(X=6577863, Y=1627745)

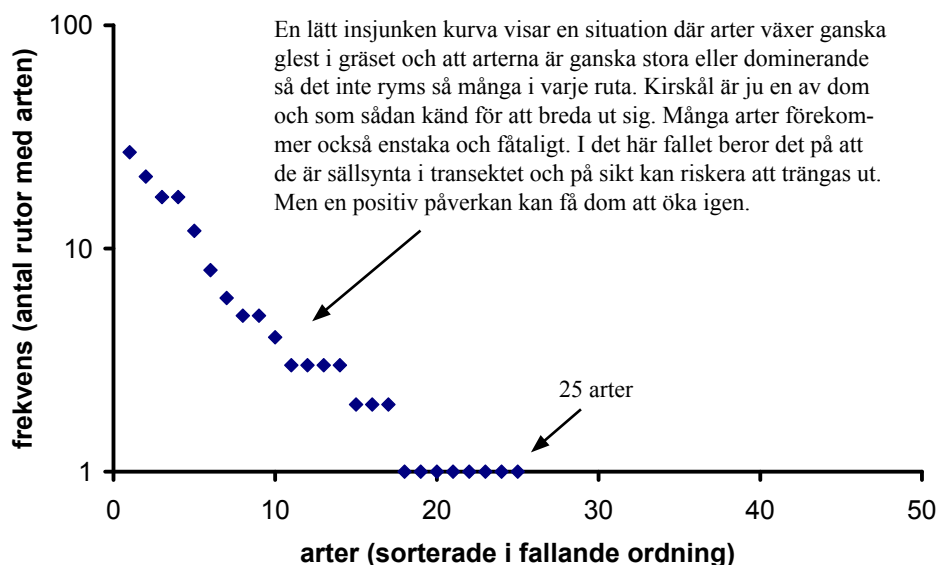
...och löper i riktning så att den tangerar norra delen av kronan på den grova eken i området.
(X=6577883, Y=1627837). Bilderna tagna 2012.

Transekt 12:1, Kyrkhamn, väster

Kyrkhamn ligger omgärdad av lövskog nära Mälarens vatten vid Hässelby Strand. I området finns torrmarksflora bevarad främst kring hållar med tunna jordar i bergbranter ned mot vattnet. Brudbröd, vitmåra fetknoppsarter, tulkört, flockfibbla, backtrav och tjärblomster växer här. Det är arter som ofta förknippas med traditionella äldre betesmarker. Undersökningsområdet är dock förlagt till äldre före detta åkermarker inne i skogen eftersom dessa motsvarar de gräsområden som kan komma att påverkas av skötsel. Det är också svårt att lägga ut transekt över berglandskap med enbart små fläckar av växter här och där, och invid de hus som finns i området. Floran i åkermarkerna är relativt fattiga på de små arterna som uppskattar tunna jordar, men om dessa områden sköts på rätt sätt kan blomrikedom öka även i dessa.

Kraftledningen som löper i anslutning till gräsmarken har ett värdefullt inslag av flora som redan nu sprids på naturlig väg in i de före detta åkermarkerna, främst vit-, gulmåra, rockentrav och skogsklöver.

Diagram och artlista denna sida 2007 års situation

antal rutor med arten...

27	stormåra
21	nejlikrot
17	Kirskål
17	smultron
12	stenbär
8	häckvicker
6	älgört
5	midsommarblomster
5	smörblomma
4	revfingerört
3	fyrk. Johannesört
3	gulvial
3	majsmörblomma
3	majveronika
2	snärjmåra
2	skogsklöver
2	duvvicker
1	hönsarv
1	lysing
1	åkerförgätmigej
1	pilört
1	revsmörblomma
1	vitklöver
1	teveronika
1	ängsviol

...i sammanlagt 30 meterrutor

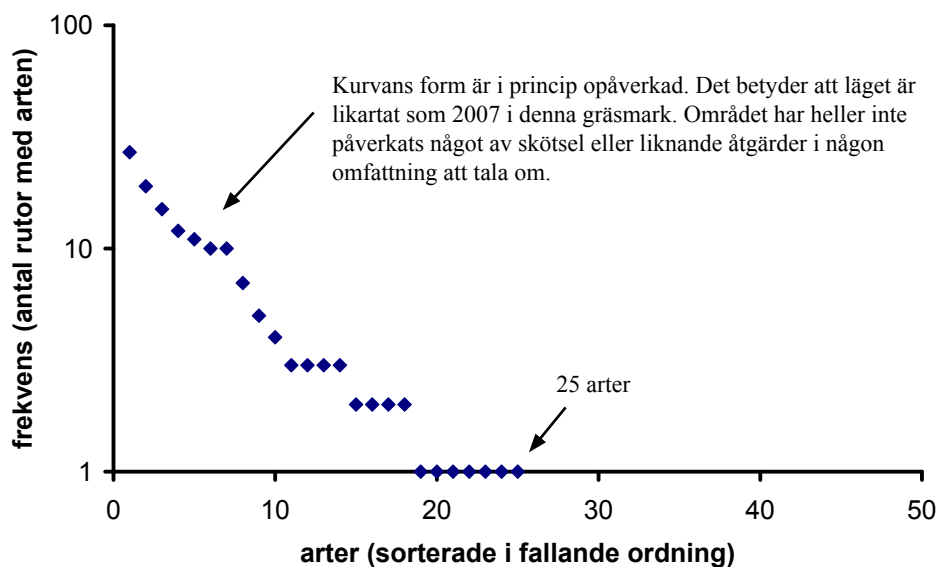
Förändring 2007 till 2012

Ingen förändring kan ses under perioden. Inget bete har skett och möjligtvis kan något enstaka försök till slåtter eller liknande ha genomförts, men det har inte förändrat något.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Det finns inga skötsel mål för detta område ännu. Bevarandestatusen för nuvarande vegetation är neutral.

Diagram och artlista denna sida 2012 års situation

antal rutor med arten...

27	stormåra
19	nejlikrot/humleblomst
15	kirskål
12	stenbär
11	smultron
10	häckvicker
10	smörblomma
7	älgört
5	gulvial
4	revfingerört
3	fyrk. Johannesört
3	majsmörblomma
3	skogsklöver
3	äkt johannesört
2	duvvicker
2	kråkvicker
2	rödklöver
2	slån
1	al
1	grävvide
1	gulmåra
1	hägg
1	lysing
1	snärjmåra
1	teveronika

...i sammantaget 30 meterrutor

Transekt

Främmande träd utplanterade här

Transekt och därmed undersökningsområdet ligger i gräsmark inne i skogen. Det är gamla åkerlappar som delvis tagits över av trädslå och högt gräs och som nu utgör gläntor av gräs i skogen.

Transekt börjar vid stängselöppning vid ingången till hagen... (X=6587538, Y=1611808)

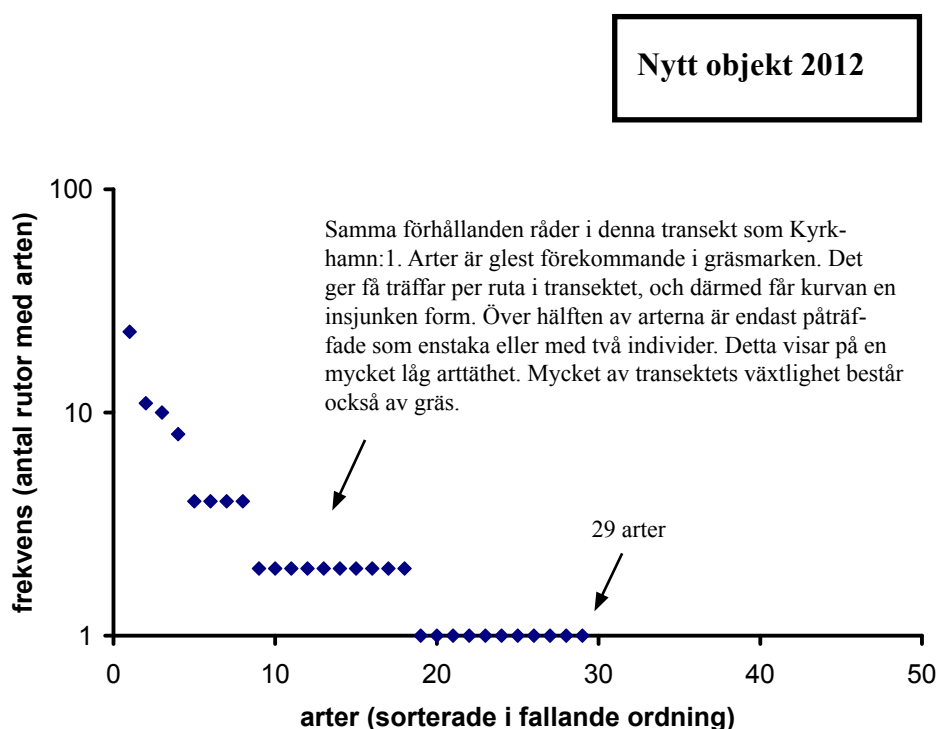
...och löper parallellt med stängsel igenom slyskog och fram till slutstängsel vid stig längs kraftgatan (X=6587484, Y=1611917). Notera de planterade träden i förgrunden. Bilderna är tagna under 2012.

Transekt 12:2, Kyrkhamn, öster

Vid kyrkhamn har ännu en transekt lagts ut för att komplettera den förra. Den lades ut i intilliggande gräsmark in i nästa hage. Gräsmarken är något mer torr och öppen. Den domineras i östra delen av knylhavre. I den västra delen kommer kraftgatan ned i gräsmarken och här finns en högre rikedom av örter eftersom denna har ett högre örtinnehåll än de öppna gräsmarkerna. Den östra delen är däremot fattig på arter.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Det finns för närvarande inga skötsel mål eftersom reservat ej ännu inrättats. Bevarandestatusen för de fåtaliga arter som finns i gräsmarken är dock fortsatt god.

antal rutor med arten...

23	stormåra
11	nejlikrot/humleblomst.
10	åkerfräken
8	smörblomma
4	hallon
4	revsmörblomma
4	röllika
4	åkertistel
2	backlök
2	gråbo
2	gullris
2	häckvicker
2	kråkvicker
2	smultron
2	stenbär
2	teveronika
2	äkt johannesört
2	ängshaverrot
1	alsikeklöver
1	brännässla
1	fyrk. Johannesört
1	gulsporre
1	hundkäx
1	hönsarv
1	majveronika
1	ryssgubbe
1	snärjmåra
1	sparvvicker
1	åkerförgätmigej

...i sammantaget 40 meterrutor

Transekt

Transekt och därmed undersökningsområdet ligger i gräsmark inne i skogen. Det är gamla åkerlappar som delvis tagits över av trädslå och högt gräs och som nu utgör gläntor av gräs i skogen. Transektet börjar vid stängsel som dragits parallellt med kraftgatan som löper över åkern.

Transekt börjar vid stängselöppning vid ingången till hagen... (X=6587488, Y=1611906)

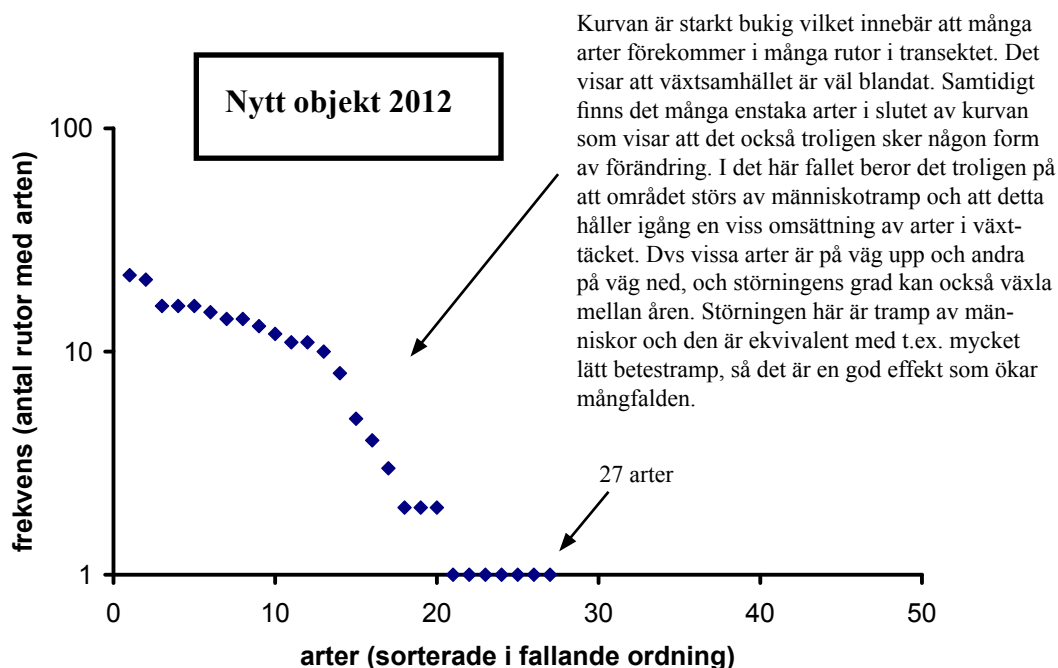
...och löper mot vänstra kanten av jätteekens krona (mot punkten X=6587484, Y=1611966 50 m från start). Bilderna tagna 2012.

Transekt 18, Östra Älvsjöskogens äng

Objektet ligger i Älvsjö och är en ganska isolerad öppenmark omgiven av skog. Järnvägen passerar i den ena halvan och nära den andra änden löper Huddingevägen. Delar av den del som ligger vid järnvägen har grävts om lite i samband med arbeten. Denna del och närliggande utgörs av en fin ängsmarksvegetation som är ett resultat av närhet till järnvägen och olika underhållsarbeten genom tiderna. Ett dike löper genom hela gräsmarken. Marken sluttar i olika grad ned mot detta. Därför finns det i söder också mer frisk mark med lera i gradient ned mot det fuktiga diket. Ett utplacerat rastbord och att folk verkar vistas här regelbundet gör att delar av gräsmarken trampas. Detta i sin tur gynnar klöverbäxter och brunört, men också växten rödtoppa. Nere i diket växer bestånd av älgört. Att området hålls i ett dynamisk tillstånd av trampande människor och tillfälliga arbeten på järnvägen har skapat den fina och varierade miljön.

Bevarandestatus efter skötsel mål

Det finns ännu inga skötsel mål. Bevarandestatusen för nuvarande flora är neutral eftersom området utnyttjas av människor som på så vis delvis trampar gräsmark och utnyttjar stigar i området. Detta ger floran en viss omsättning och störning som behövs för att små arter också ska kunna överleva. Det kommer dröja länge innan floran försämras.

antal rutor med arten...

22	stormåra
21	gulvial
16	kråkvicker
16	rödklöver
16	vitklöver
15	skogsklöver
14	röllika
14	åkertistel
13	fyrk. Johannesört
12	höstfibbla
11	groblad
11	rödtoppa
10	daggkåpor
8	maskros
5	grässtjärnblomma
4	kärringtand
3	midsommarblomster
2	brunört
2	smörblomma
2	teveronika
1	gulmåra
1	humleblomster
1	hundkäx
1	majsmörblomma
1	majveronika
1	åkerfräken
1	älgört

...i sammanlagt 41 meterrutor

Transekt

Transekt lades ut i gräsmark nära en eldstad och litet bord. Floran är här trampad sporadiskt och slitaget har gett en rikblommig yta i delar av transektet. Det avslutas dock i högre gräsmark.

Transekt börjar vid bredkronig sälg i kanten av skogen... (X=6573839, Y=1625387)

...och löper i riktning så att den tangerar en björk som delar sig i två stammar en bit upp. Bilder tagna 2012.